

فصل اول - اختراعات

مبحث اول - کلیات

ماده 1- اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که راه حل عملی جدیدی را برای حل مشکل فنی مشخص در زمینه صنعت ارائه می نماید. اختراع ممکن است به صورت فراورده یا فرایند باشد.

ماده 2- گواهینامه اختراع، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی که در این قانون «مرجع ثبت» نامیده می شود، برای اختراع صادر می کند و نشان دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.

ماده 3- بهره مندی از حقوق ناشی از اختراع مندرج در این قانون، منوط به ثبت آن نزد مرجع ثبت است.

ماده 4- موارد زیر از مصادیق اختراع موضوع این قانون نیست یا از حیطه حمایت از اختراع، خارج است:

- 1- کشفیات، نظریه های علمی، روشهای ریاضی و آثار هنری
 - 3- طرحها، قواعد و روشهای انجام فعالیت های ذهنی و فعالیت های اجتماعی، کسب و کار و بازیها
 - 3- طرحها، قواعد و روشهای انجام فعالیت های ذهنی و فعالیت های اجتماعی، کسب و کار و بازیها
 - 3- روشهای پیشگیری، تشخیص، جراحی و درمان در بیماری های انسان و حیوان
- تبصره -** این بند شامل فراورده های مورد استفاده در روشهای مذکور که منطبق بر تعریف اختراع است، نمی شود.
- 5- گیاهان و جانوران و ریزسازواره (میکروارگانیسم) ها و اجزای آنها آنچنان که در طبیعت یافت می شوند، ارقام گیاهی و جانوری و اجزای ژنی (ژنتیکی) آنها، مشتقات زیستی طبیعی و همچنین فرایندهای اساساً زیستی طبیعی

تبصره 1 - ریزسازواره (میکروارگانیسم) های دست ورزی شده ژنی (ژنتیکی) و فرایندهای ریززیست محیطی (میکروبیولوژیک) تولید و تکثیر آن که به واسطه مداخله مستقیم انسان در ترکیب ژنی (ژنتیکی) به دست می آیند و خواصی دارند که در حالت عادی از گونه های طبیعی حاصل نمی شود و همچنین فرایندهای زیستی مبتنی بر طراحی و مداخله فنی و دارای شروط سه گانه اختراع از مصادیق این بند محسوب نمی شوند.

تبصره 2 - «ارقام گیاهی دست ورزی شده» مطابق قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال مصوب 29/4/1382 و «منابع دامی دست ورزی شده» مطابق قانون نظام جامع دامپروری کشور مصوب 7/5/1388 به ثبت می رسند.

6- اختراعی که بهره برداری از آن، خلاف موازین شرعی، نظم عمومی و یا اخلاق حسنه است.

7- اختراعي كه بهره برداري از آن با حفظ حيات يا سلامت انسان مغايرت دارد يا موجب آسيب جدي به محيط زيست يا کاهش تنوع زيستگي مي گردد.

مبحث دوم - حق تقاضاي ثبت اختراع

ماده 5- اشخاص زير حق تقاضاي ثبت اختراع را دارند:

1- مخترع (شخص پديدآورنده اختراع) يا قائم مقام قانوني يا نماينده قانوني وي

2- شخصي كه اختراع به سفارش او حاصل شده است يا قائم مقام قانوني يا نماينده وي، با رعايت حقوق مخترع

تبصره 1- اگر افرادي به صورت مشترك اختراعي را پديد آورده باشند، حق تقاضاي ثبت اختراع و حقوق ناشي از گواهينامه ثبت اختراع به طور مشترك به آنان تعلق دارد.

تبصره 2- كاركنان مرجع ثبت، حق تقاضاي ثبت اختراع براي خود يا به نمايندگي از ديگري را ندارند.

ماده 6- چنانچه دو يا چند شخص در پديد آوردن اختراعي واحد، مشاركت داشته و سهم آنها در اين همكاري مشخص باشد، ميزان مشاركت هر يك به تفكيك در گواهينامه اختراع قيد مي شود و حقوق حاصل از آن، به همان نسبت به ايشان تعلق مي گيرد. در صورتي كه كار هر يك از آنها جدا و متمايز نبوده يا ميزان مشاركت آنها در ايجاد اختراع مشخص نباشد، نام همه آنها در گواهينامه اختراع ذكر مي گردد و حقوق ناشي از گواهينامه، به طور مساوي به همه آنها تعلق مي گيرد.

ماده 7- هر يك از مالكان مشترك اختراعي واحد، بدون نياز به كسب رضايت مالكان ديگر مي تواند سهم خود را انتقال داده يا به عنوان وثيقه يا هر نوع تضمين ديگر قرار دهد.

تبصره 1- در صورتي كه يكي از شركا بخواهد سهم خود از اختراع ثبت شده را به ديگري منتقل كند، بايد پيشنهاد فروش خود را به شركاي ديگر اعلام نمايد؛ در صورت وجود پيشنهاد خريد، با مبلغ برابر بين خريدار و يكي از شركا اولويت خريد تا مدت پانزده روز با آن شريك است و در صورتي كه قيمت پيشنهادي خريدار، بالاتر از قيمت پيشنهادي شركا باشد، اولويت خريد با ميزان قيمت پيشنهادي خريدار تا مدت پنج روز با شركاي ديگر است.

تبصره 2- هر يك از مالكان مشترك به تنهائي، يا همه آنها به اتفاق مي توانند در مورد نقض حقوق موضوع اين قانون، به مرجع صالح قضائي مراجعه كنند.

تبصره 3- در صورت مخالفت برخي از شركا با بهره برداري از اختراع، شريك يا شركاي ديگر مي توانند الزام شركاي ممتنع را از مرجع صالح قضائي تقاضا نمايند و با پرداخت مابه ازاي عادلانه سهم آنها از منافع ناشي از بهره برداري، از اختراع استفاده نمايند.

ماده 8- هرگاه دو يا چند شخص، مستقل از يكدیگر اختراع واحدي پديد آورده باشند، شخصي كه اظهارنامه خود را زودتر تسليم کرده باشد، حق ثبت اختراع را دارد. همچنين اگر دو يا چند شخص، مدعي حق تقدم موضوع ماده (10) اين قانون

باشند، هرکدام که بتواند ثابت کند اظهارنامه اش را مطابق مقررات مربوط زودتر از دیگران تسلیم کرده است مشروط بر اینکه آن اظهارنامه، استرداد یا رد نشده باشد، حق ثبت اختراع را دارد.

ماده 9- در صورتی که اختراع، ناشی از استخدام یا قرارداد باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع متعلق به کارفرما است، مگر آنکه به صورت دیگری توافق شده باشد. به منظور صدور گواهینامه اختراع، متقاضی ثبت باید نام مخترع را به مرجع ثبت اعلام کند.

تبصره - چنانچه اختراع در چهارچوب موضوع فعالیت قراردادی مخترع نباشد یا در مورد اختراع ناشی از اجرای قرارداد، تعیین تکلیف نشده باشد، حقوق مادی ناشی از اختراع، متعلق به پیمانکار یا مستخدم است، مگر آنکه اختراع با استفاده از دانش، اطلاعات، فناوری و یا ابزار و تجهیزات متعلق به کارفرما صورت گرفته باشد که در این صورت، حق ثبت اختراع و حقوق ناشی از گواهینامه آن متعلق به مخترع است و کارفرما نیز حق بهره برداری غیرانحصاری از اختراع را دارد.

ماده 10 - چنانچه شخصی بر اساس «قانون اجازه الحاق دولت ایران به اتحادیه عمومی بین المللی معروف به پاریس برای حمایت مالکیت صنعتی و تجاری و کشاورزی» مصوب 10/12/1337 برای ثبت اختراع، اظهارنامه ای را به مرجع ثبت یکی از کشورهای که در زمان تسلیم اظهارنامه، عضو معاهده (کنوانسیون) بوده است تسلیم کند، با رعایت مفاد این قانون و معاهده (کنوانسیون) مذکور که از این پس در این قانون «معاهده (کنوانسیون) پاریس» نامیده می شود، به مدت دوازده ماه از تاریخ تسلیم این اظهارنامه بر اشخاص دیگر حق تقدم دارد.

تبصره - در صورتی که متقاضی ثبت اختراع، مدعی دو یا چند اظهارنامه پیشین باشد، تاریخ شروع حق تقدم از زمان تقدیم اولین اظهارنامه محاسبه می گردد.

مبحث سوم - شرایط اختراع

ماده 11 - اختراعی قابل ثبت است که دارای شرایط شکلی و ماهوی مندرج در این قانون باشد. چنانچه مرجع ثبت، این شرایط را مطابق مواد مذکور در این مبحث از قانون احراز کند، اختراع را ثبت می نماید؛ در غیر این صورت، اظهارنامه را رد و مراتب را با ذکر دلایل رد به صورت کتبی به متقاضی ابلاغ می کند.

ماده 12 - شرایط اختراع عبارت است از:

- 1- جدید بودن: بدین معنا که اختراع در فن یا صنعت پیشین، وجود نداشته باشد.
- 2- دارای بودن گام ابتکاری: بدین معنا که اختراع برای دارنده مهارت متعارف در فن یا صنعت مربوط، معلوم و آشکار نباشد.
- 3- دارای بودن کاربرد صنعتی: بدین معنا که اختراع در رشته ای از صنعت، قابل ساخت یا استفاده باشد.

تبصره 1 - مراد از صنعت، مفهوم عام آن است و شامل مواردی نظیر صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات نیز می شود.

تبصره 2- فن یا صنعت پیشین، یعنی هر آنچه قبل از تاریخ تقاضای ثبت یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم ناشی از اظهارنامه ثبت اختراع، در هر نقطه از جهان از طریق انتشار شفاهی، کتبی، استفاده عملی یا از هر طریق دیگر برای عموم، افشاء شده باشد.

تبصره 3- چنانچه افشای اختراع ادعایی ظرف شش ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی، قبل از تاریخ حق تقدم صورت گرفته باشد، مانع ثبت توسط مخترع یا نماینده وی نیست.

تبصره 4- مناط تشخیص گام ابتکاری، تاریخ تسلیم اظهارنامه یا در موارد مقتضی، تاریخ آغاز حق تقدم خواهد بود.

ماده 13- ثبت اختراع مطابق این قانون، مستلزم تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت است.

ماده 14- اظهارنامه ثبت اختراع باید بر اساس برگه مخصوصی که مطابق آیین نامه اجرائی این قانون تهیه می گردد، تکمیل شده و شامل موارد زیر باشد:

1-اطلاعات هویتی مخترع

2-اطلاعات هویتی مالک (دارنده حقوق مادی اعم از سفارش دهنده اختراع یا شخصی که حقوق مادی اختراع به وی منتقل شده است).

3-توصیف اختراع

4-خلاصه ای از توصیف اختراع

5-ادعا یا ادعاهای اختراع

6-نقشه یا نقشه ها (در صورت وجود)

7-تعیین طبقه اختراع بر اساس طبقه بندی بین المللی اختراعات

تبصره - تکمیل این بند اختیاری است.

8-تعیین پیوست ها

تبصره - هویت در این قانون برای اتباع ایرانی نام، نام خانوادگی و شماره ملی شخص حقیقی و نام و نوع و شناسه انحصاری شخص حقوقی و برای اتباع خارجی نام، نام خانوادگی و نشانی برای اشخاص حقیقی و نام و نشانی برای اشخاص حقوقی است.

ماده 15- مدارک زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

1-مدرك هویت مالک و مخترع

2-درخواست کتبی مبني بر عدم ذکر نام مخترع، در صورتی که او بخواهد نامش در گواهینامه اختراع درج نشود.

3-مدرك مربوط به حق تقدم كه بايد هم زمان با تسليم اظهارنامه يا حداكثر ظرف يك ماه پس از آن تاريخ، تسليم شود (در صورت درخواست حق تقدم).

4-رسيد پرداخت هزينه هاي قانوني

5-مدرك نمايندگي، در صورتي كه نماينده اظهارنامه را تسليم نمايد.

تبصره -در خصوص منابع زيستي متعلق به ساير كشورها، در صورت رفتار متقابل، مجوز دسترسي از متقاضي درخواست مي شود.

ماده 16-در صورتي كه اختراع مربوط به حوزه زيست فناوري و منابع ژن شناختي (ژنتيك) باشد، متقاضي (اعم از مالك و مخترع) مكلف است علاوه بر موارد مندرج در مواد (14) و (15) اين قانون، اطلاعات و اسناد زير را به ضميمه اظهارنامه خود به مرجع ثبت تسليم نمايد:

1-اعلام مبداء جغرافيايي منبع زيستي طبيعي مورد استفاده براي انجام اختراع و نحوه دسترسي به منابع

2-اعلام محل نگهداري و نحوه دسترسي در خصوص منابع زيستي فاقد مبداء جغرافيايي

3-گواهي تودييع نمونه ژني (ژنتيكي) يا زيستي به مراكز نگهداري ذخاير ژني (ژنتيكي) و زيستي در صورت عدم امكان توصيف آن، بنا به تشخيص مرجع ثبت

تبصره -مراكز ذي صلاح براي تودييع و صدور گواهي و شناسه تودييع براي مواد زيستي و ژني (ژنتيكي) توسط مرجع ثبت اعلام مي شود.

ماده 17-توصيف اختراع بايد صريح و مشتمل بر نكاتي باشد كه شرايط ماهوي اختراع را در مورد ادعاهاي متقاضي به طور منجز تبين كند، به نحوي كه به طور كامل و مؤثر اختراع را افشاء نمايد و به گونه اي باشد كه براي شخص داراي مهارت متعارف در فن مربوط، واضح و قابل پياده سازي باشد و از نظر مخترع، بهترين روش اجرائي را براي اختراع ارائه كند. خلاصه توصيف فقط به منظور ارائه اطلاعات فني است و نمي توان براي تعيين محدوده حمايت به آن استناد كرد.

ماده 18-ادعا يا ادعاها بايد گستره حمايت از اختراع را به شكل گويا، موجز و كامل، تعيين كرده و از چهارچوب توصيف فراتر نرود.

تبصره -هر يك از ادعاهاي يك اختراع مبناي ارزيابي در مرجع ثبت و رسيدگي به دعاوي نقض در مرجع صالح قضائي خواهد بود.

ماده 19-چنانچه در اظهارنامه به نقشه هايي استناد شود كه به آن ضميمه نشده است، مرجع ثبت به متقاضي ابلاغ مي كند كه نقشه ها را ظرف يك ماه تسليم نمايد. در صورت تحويل نقشه ها توسط متقاضي، مرجع مذكور تاريخ تقاضا را تاريخ دريافت نقشه ها محسوب مي كند؛ در غير اين صورت، تاريخ تقاضا را همان تاريخ دريافت اظهارنامه قيد مي نمايد و استناد به نقشه ها قابل پذيرش نيست.

ماده 20- متقاضی می تواند تا قبل از تصمیم مرجع ثبت مبنی بر تأیید یا رد اظهارنامه، با پرداخت هزینه مربوط، اصلاحاتی را در ادعا یا ادعاها انجام دهد، مشروط بر آنکه از حدود توصیف اظهارنامه نخست تجاوز نکند.

ماده 21- متقاضی حق تقدم باید به صورت مکتوب همراه با اظهارنامه خود، حق تقدمی را که در نتیجه تسلیم یک یا چند اظهارنامه ملی، منطقه ای یا بین المللی به یکی از کشورهای عضو معاهده (کنوانسیون) پاریس به دست آورده است، درخواست کند. همچنین متقاضی باید ظرف یک ماه، تصویر یا رونوشت اظهارنامه ای را ارائه دهد که مرجع ثبت اظهارنامه، مبنای حق تقدم آن را گواهی کرده باشد. با پذیرش درخواست حق تقدم، حمایت های مذکور در معاهده (کنوانسیون) پاریس شامل آن می شود. در صورت عدم رعایت شرایط مندرج در این ماده و دیگر مقررات مربوط، درخواست مذکور فاقد اعتبار است.

ماده 22- چنانچه متقاضی ثبت، قبل از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، اظهارنامه اختراعی را در خارج از کشور تسلیم نموده که عین و یا ماهیت آن مربوط به همان اختراعی باشد که در اظهارنامه تقدیمی به مرجع ثبت تسلیم کرده است، باید علاوه بر شماره و تاریخ آن اظهارنامه، مدارک زیر را به عنوان پیوست، به آن مرجع تسلیم کند:

1- تصویر هرگونه تصمیم، نامه یا اخطاریه ای که متقاضی در رابطه با نتایج بررسی های انجام شده در مورد اظهارنامه های تسلیم شده در خارج از کشور دریافت کرده است.

2- تصویر گواهی نامه اختراعی که بر اساس اظهارنامه های تسلیم شده در خارج از کشور ثبت شده است (در صورت وجود).

3- تصویر هرگونه تصمیم نهائی مبنی بر رد اظهارنامه یا رد ثبت اختراع ادعا شده در اظهارنامه های تسلیم شده در خارج از کشور

4- تصویر هرگونه تصمیم نهائی مبنی بر بی اعتباری گواهی نامه اختراع صادر شده بر اساس اظهارنامه های تسلیم شده در خارج از کشور

تبصره - متقاضی مذکور در صورتی می تواند اختراع مزبور را در ایران ثبت کند که بیش از دوازده ماه از تسلیم اولین اظهارنامه وی در خارج از کشور نگذشته باشد.

ماده 23- مرجع ثبت پس از پذیرش اظهارنامه، آن را از لحاظ مطابقت با شرایط راجع به محتویات اظهارنامه و اسناد و مدارک مربوط ارزیابی می کند. چنانچه اظهارنامه یا پیوست های آن مطابق مواد (15) و (22) این قانون تنظیم و تسلیم نشده باشد، جهت اصلاح و تکمیل آن یک ماه مهلت داده می شود مشروط به اینکه اظهارنامه در زمان دریافت، حاوی امور زیر باشد:

1- درخواست صریح یا ضمنی ثبت اختراع

2- خلاصه توصیف اختراع

3- مشخصاتی که شناخت هویت متقاضی یا نماینده قانونی وی و تماس با آنها را ممکن سازد.

چنانچه اظهارنامه اي فاقد شرايط مقرر در بندهاي مذکور باشد و يا ظرف مهلت يك ماه رد شود، مرجع ثبت مكلف است حسب مورد مراتب رد يا رفع نقص را به نحو مستدل و مستند، به صورت كتبي به متقاضي يا نماينده قانوني وي ابلاغ كند. متقاضي مي تواند ظرف يك ماه پس از تاريخ ابلاغ، به تصميم رفع نقص يا رد اظهارنامه اعتراض كند. اعتراض بايد به صورت كتبي در دو نسخه تنظيم و همراه با دلايل و مستندات و رسيد مربوط به پرداخت هزينه رسيدگي، به مرجع ثبت تسليم شود.

مرجع ثبت يك نسخه از اعتراض نامه را به «هيأت رسيدگي به اختلافات ثبت مالكيت صنعتي» ارجاع و نسخه دوم آن را پس از ثبت، با قيد تاريخ و شماره وصول، به معترض يا نماينده قانوني وي مسترد مي نمايد. هيأت رسيدگي به اختلافات ثبت مالكيت صنعتي، با حضور نماينده رئيس مرجع ثبت (به عنوان رئيس هيأت) و دو كارشناس با تخصص مرتبط با موضوع ضمن دعوت از معترض تشكيل مي شود و با اكثريت آراء، تصميم گيري مي كند. كارشناس رسيدگي كننده به پرونده، بدون داشتن حق رأي در جلسات شركت مي كند. اعضاي هيأت مذکور بايد داراي شرط وثاقت و امانت بوده و توسط رئيس مرجع ثبت انتخاب شوند. رئيس هيأت حداقل ده روز قبل از تشكيل جلسه، تاريخ، زمان و مكان تشكيل جلسه را حسب مورد به متقاضي ثبت يا به طرفين اختلاف يا به نماينده قانوني آنان ابلاغ مي كند. اين اشخاص مي توانند در جلسه حضور پيدا كنند و دفاعيات خود را مطرح نمايند. هيأت پس از اعلام ختم رسيدگي ظرف حداكثر يك هفته تصميم نهايي خود را به صورت مستند و مستدل اعلام مي نمايد.

تبصره 1- تصميم هاي نهايي هيأت رسيدگي به اختلافات ثبت مالكيت صنعتي ظرف يك ماه از تاريخ ابلاغ، در مرجع صالح قضائي قابل اعتراض است.

تبصره 2- كارشناس رسيدگي كننده به موضوع نمي تواند در مورد همان موضوع به عنوان عضو هيأت انتخاب شود.

تبصره 3- در صورت رد اعتراض در هيأت، هزينه رسيدگي به اعتراض، قابل استرداد نيست.

تبصره 4- هيأت رسيدگي به اختلافات ثبت مالكيت صنعتي، به تشخيص رئيس مرجع ثبت مي تواند به تعداد متعدد، شعبه و عضو علي البدل داشته باشد.

تبصره 5- در صورت درخواست تمديد مهلت رفع نقص، مرجع ثبت پس از بررسي اوضاع و احوال، در اين زمينه تصميم مقتضي اتخاذ مي نمايد. درخواست تمديد مهلت، صرفاً براي يك بار و حداكثر به مدت سي روز ممكن است.

ماده 24- اظهارنامه فقط بايد به يك اختراع يا گروهی از اختراعات مرتبط با هم كه يك اختراع كلي را تشكيل مي دهند، مربوط باشد. متقاضي مي تواند تا زماني كه اظهارنامه وي مورد موافقت قرار نگرفته است، اظهارنامه اصلي اختراع كلي را به دو يا چند اظهارنامه تقسيم كند. اظهارنامه هاي تقسيمي بايد واجد الزامات اظهارنامه اصلي، از جمله تاريخ تقاضي اوليه و در موارد مقتضي، حق تقدم آن باشد.

مرجع ثبت مكلف است پس از بررسي شكلي و قبل از بررسي ماهوي اختراع، واحد بودن اختراع را بررسي كند و در صورت تشخيص واحد نبودن اختراع، موضوع را به همراه دلايل، به طور كتبي به متقاضي ابلاغ نمايد كه اظهارنامه خود را به يك اختراع محدود كند. متقاضي مي تواند دلايل و توضيحات خود را در اعتراض به نظر مرجع ثبت ظرف يك ماه اعلام نمايد. چنانچه مرجع ثبت مربوط نظر متقاضي را وارد نداند، يكي از اختراعات مطرح شده در اظهارنامه را بر اساس دسته ادعاهاي

مجزای موضوع تبصره (2) این ماده به انتخاب متقاضی بررسی می کند. در صورتی که متقاضی در مهلت مذکور پاسخ نداده یا انتخاب خود را بیان ننماید، تنها اختراع نخست مورد بررسی قرار می گیرد. متقاضی می تواند سایر اختراع یا اختراعات مشتق شده از اظهارنامه اولیه را در قالب اظهارنامه های جدید با تاریخ حق تقدم اختراع اولیه به مرجع ثبت تسلیم نماید، مشروط بر اینکه در اظهارنامه جدید همان متن توصیف نامه اولیه را ذکر کند. در اظهارنامه جدید امکان حذف نام مخترعانی که در این بخش از اختراع نقش نداشته اند، وجود دارد.

تبصره 1- ذکر نشدن ارتباط اجزاء در اختراع کلی، موجب بی اعتباری گواهی نامه مربوط نمی شود.

تبصره 2- به منظور سهولت در تشخیص وحدت اختراع از سوی مرجع ثبت، متقاضی مکلف است، ادعاهای خود را به ترتیب و منظم، دسته بندی و از یکدیگر مجزا نماید. چنانچه اظهارنامه، توأمان حاوی ادعاهایی در خصوص فرایند و فراورده باشد، ادعاهای فرایند و فراورده نیز باید از یکدیگر تفکیک و دسته بندی شود، به نحوی که هیچ وابستگی بین این دسته از ادعاها وجود نداشته باشد. این حکم در مورد ادعاهای مربوط به فرایند تولید آن محصول و فرایند استفاده از آن نیز جاری است. شیوه دسته بندی ادعاها و نحوه مرتب کردن آن در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص می شود.

ماده 25- متقاضی ثبت اختراع می تواند تا قبل از صدور گواهی نامه اختراع، اظهارنامه خود را مسترد نماید. چنانچه متقاضیان اظهارنامه متعدد باشند، تقاضای استرداد باید با موافقت همه آنان باشد. چنانچه حقوق اظهارنامه به شخص ثالث واگذار شده باشد، استرداد اظهارنامه امکان پذیر نیست. ذی نفع می تواند اعتراض خود نسبت به استرداد را در هیأت موضوع ماده (23) این قانون طرح نماید.

تبصره 1- در صورت استرداد یا رد اظهارنامه یا اعراض از آن، هزینه های پرداخت شده مسترد نمی گردد.

تبصره 2- چنانچه اظهارنامه مسترد شده، مبنای اظهارنامه های تقسیم شده دیگری قرار گرفته باشد، استرداد تأثیری در اظهارنامه های بعدی نخواهد داشت، مشروط بر اینکه اظهارنامه های تقسیمی قبل از تاریخ استرداد، به مرجع ثبت ارائه شده باشد.

ماده 26- در صورت وجود شرایط شکلی و واحد بودن اختراع، مرجع ثبت، شرایط ماهوی اظهارنامه و پیوست های آن و رعایت ماده (18) این قانون را ظرف یک سال از تاریخ تسلیم مورد بررسی قرار می دهد و نتیجه این بررسی را به متقاضی ابلاغ می کند. متقاضی می تواند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ، دلایل خود را نسبت به گزارش کارشناسی، به مرجع ثبت ارائه کند یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در چهارچوب اظهارات یا ایرادهای ارزیاب در ادعا یا ادعاها انجام دهد، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، ادعا یا ادعاهای اصلاحی، از حدود توصیف اظهارنامه نخست فراتر نرود. مرجع ثبت، نظر نهائی خود را مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا که کارشناسان ذی ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده اند، ظرف یک ماه به متقاضی ابلاغ می کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می تواند با رعایت مفاد ماده (23) این قانون، به این تصمیم اعتراض کند.

تبصره 1- در صورت ضرورت به تشخیص مرجع ثبت، مهلت یکساله مذکور در این ماده، حداکثر تا شش ماه دیگر قابل افزایش است.

تبصره 2- چنانچه ظرف مهلت مذکور در این ماده، مرجع ثبت پاسخ بررسی ماهوی را مشخص نکند، موضوع به درخواست متقاضی قابل رسیدگی در هیأت موضوع ماده (23) این قانون است.

تبصره 3- در صورت درخواست تمدید مهلت رفع نقص، مرجع ثبت پس از بررسی اوضاع و احوال، در این زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ می نماید. درخواست تمدید مهلت، صرفاً برای یک بار و حداکثر به مدت سی روز ممکن است.

ماده 27- مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست های مربوط به آن را پس از گذشت هجده ماه از تاریخ ثبت اظهارنامه یا در صورت مقتضی از تاریخ حق تقدم، برای عموم منتشر می کند. چنانچه بررسی و تأیید اظهارنامه قبل از مهلت مذکور تمام شود، متقاضی می تواند با پرداخت هزینه مربوط به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند اظهارنامه و پیوست های مربوط به آن را قبل از مهلت هجده ماهه منتشر کند.

تبصره - مرجع ثبت مکلف است اظهارنامه هایی که به هر دلیل رد شده اند را نیز برای عموم منتشر و امکان دسترسی عمومی به سامانه برخط یا جویشگر (موتور جستجوی) اظهارنامه های رد شده را ایجاد کند.

ماده 28- هر شخصی که نسبت به تقاضای ثبت اختراع و پذیرش اظهارنامه اعتراض داشته باشد، باید آن را به صورت کتبی، در دو نسخه به مرجع ثبت تسلیم نماید. نسخه دوم اعتراض نامه پس از ثبت، با قید تاریخ و شماره وصول، به معترض مسترد می گردد. اعتراض نامه باید همراه با دلایل و مستندات و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی به اعتراض تسلیم شود. چنانچه مرجع ثبت پس از بررسی اعتراض نامه و مدارک مورد استناد، آن را ناقص تشخیص دهد، موارد را به صورت مکتوب به معترض اطلاع می دهد و از او می خواهد که ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ، نسبت به رفع نقص اقدام کند؛ در غیر این صورت، اعتراض نامه بی اعتبار محسوب می شود.

ماده 29- پس از انتشار متن نهایی اختراع، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه اعتراض داشته باشد، می تواند ظرف نه ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت، اعتراض واصل شده را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم به هیأت موضوع ماده (23) این قانون ارسال می کند. در صورت سپری شدن مهلت نه ماهه، شخص معترض به اختراع ثبت شده و گواهی نامه صادر شده، می تواند اعتراض خود را در مرجع صالح قضائی مطرح کند.

ماده 30- هرگاه شخصی با داشتن ادعای حق مالکیت، نسبت به اختراعی که قبلاً به نام او ثبت نشده و شخص دیگری اظهارنامه ثبت آن را به مرجع ثبت تسلیم نموده است اعتراض کند، باید هم زمان با اعتراض، برای خود تقاضای ثبت اختراع کند و هزینه ثبت اظهارنامه و سایر هزینه های مربوط به آن را تأدیه نماید. مرجع ثبت موظف است ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض نامه، نسخه ای از آن را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ کند. متقاضی مکلف است ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود به اعتراض وارد شده را به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت کند یا به صورت مکتوب آن را بپذیرد، درخواست او برای ثبت اختراع، مسترد شده محسوب می شود و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می کند تا از طریق اظهارنامه ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده است، نسبت به ثبت آن اقدام

کند. در صورتی که متقاضی، اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف ده روز به معترض ابلاغ می کند و وی از تاریخ ابلاغ می تواند ظرف بیست روز اعتراض خود را به هیأت موضوع ماده (23) این قانون تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد. در این صورت رسیدگی به اظهارنامه ثبت اختراع تا تعیین تکلیف نهائی پرونده اعتراض متوقف می ماند و در صورت عدم تسلیم رسید اعتراض، روند رسیدگی به اظهارنامه اولیه ادامه می یابد. هیأت مذکور مکلف است حداکثر ظرف سه ماه به اعتراض، رسیدگی و رأی مقتضی صادر نماید. مدت مذکور حداکثر به مدت سه ماه فقط برای یکبار قابل تمدید است.

ماده 31- در مواردی که معترض با ادعای داشتن حقوق دیگری غیر از حق مالکیت، نسبت به اختراعی که اظهارنامه ثبت آن به مرجع ثبت تسلیم شده و هنوز در ایران به ثبت نرسیده است اعتراض داشته باشد نیز حکم ماده (30) این قانون مجری است، مگر اینکه اختراع قانوناً قابل ثبت نباشد که در این صورت لازم نیست که اظهارنامه ثبت اختراع به مرجع ثبت تسلیم شود.

ماده 32- پس از گذشت مهلت مقرر در مواد (27) و (28) این قانون و پذیرش نهائی اظهارنامه، مرجع ثبت، اختراع را ثبت نموده و پس از دریافت هزینه مربوط، گواهینامه ثبت اختراع را صادر و به متقاضی تسلیم می کند.

تبصره - مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یک ماه پس از اعلام پذیرش نهائی اظهارنامه به متقاضی است و تا شش ماه با پرداخت جریمه ای معادل نصف حق الثبت قابل تمدید است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه بی اعتبار محسوب می شود.

مبحث چهارم - حقوق ناشی از اختراع و مدت اعتبار آن

بند اول- جنبه های مادی حقوق ناشی از اختراع

ماده 33- جنبه های مادی حقوق ناشی از اختراع یا حق بهره برداری انحصاری از آن، متعلق به دارنده گواهینامه اختراع (مالک اختراع) است.

ماده 34- مدت اعتبار گواهینامه اختراع، مشروط به رعایت ماده (65) این قانون، بیست سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه است.

ماده 35- بهره برداری از اختراع ثبت شده در ایران، از سوی اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن یا نماینده یا قائم مقام وی است. مالک اختراع ثبت شده یا نماینده یا قائم مقام او می تواند با رعایت مواد (38) و (58) این قانون علیه هر شخصی که بدون اجازه وی یا نماینده یا قائم مقام او، مبادرت به انجام یکی از اعمال مندرج در مواد (36) و (37) این قانون نموده و مرتکب نقض حقوق وی شده است، حسب مورد، دعوا یا شکایت خود را در مرجع صالح قضائی اقامه کند.

ماده 36- در صورتی که اختراع به صورت فراورده باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع و بهره برداری انحصاری از آن عبارت است از:

2- واردات

3- عرضه برای فروش

4- فروش و استفاده از فراورده

5- ذخیره به قصد فروش یا عرضه برای فروش یا استفاده از فراورده

تبصره - بهره برداری های مندرج در این ماده شامل ریزسازواره (میکروارگانیزم) های دست ورزی شده موضوع گواهینامه اختراع که با قصد تجاری سازی از طریق تکثیر یا تولید مثل به دست آمده و واجد همان ویژگی های مورد ادعا در گواهینامه هستند نیز می شود.

ماده 37 - در صورتی که اختراع به صورت فرایند باشد، حقوق مادی ناشی از گواهینامه اختراع عبارت است از:

1- استفاده از فرایند

2- موارد مندرج در ماده (36) این قانون در خصوص فراورده هایی که به طور مستقیم از طریق فرایند به دست می آید بجز ارقام گیاهی یا دامی

تبصره - در خصوص فرایندهای زیستی موضوع گواهینامه اختراع که موجب تکثیر ریزسازواره (میکروارگانیزم) دست ورزی شده مورد ادعا می شود، فراورده هایی که به طور مستقیم از ریزسازواره (میکروارگانیزم) دست ورزی شده تکثیر شده به دست می آید، نیز مشمول این ماده است.

ماده 38 - حقوق مادی ناشی از اختراع ثبت شده و بهره برداری از آن، شامل موارد زیر نمی شود:

1- فروش مجدد فراورده هایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار عرضه می شود.

2- واردات فراورده هایی که توسط مالک یا با توافق او در بازار عرضه شده است.

تبصره - مفاد بند های (1) و (2) این ماده شامل فروش مجدد فراورده هایی که حاوی منبع ژنی (ژنتیکی) قابل تکثیر هستند و توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار ارائه شده اند نیز می شود، مشروط بر آنکه ماده ژنی (ژنتیکی) به دست آمده به طور متوالی برای تکثیر یا رویش مجدد بکار گرفته نشود.

3- استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا کشتی های سایر کشورها که به طور موقت یا به طور تصادفی وارد حریم هوایی، مرزهای زمینی یا آبهای کشور می شوند.

4- بهره برداری از اختراع که با هدف استفاده در تحقیقات علمی یا آزمایشی یا با اهداف آموزشی و پژوهشی انجام می شود.

5- بهره برداري توسط هر شخصي كه به صورت غيرمقابلانه قبل از تقاضاي ثبت اختراع يا در واقعي كه حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاريخ تقاضاي حق تقدم همان اختراع، از اختراع استفاده ميكرده يا اقدامات جدي و مؤثري جهت آماده شدن براي استفاده از آن در ايران به عمل آورده است، مشروط بر آنكه آن شخص اثبات نمايد دانش اختراع را از طريق افشاي اطلاعات در موعد مهلت ارفاقي مخترع كه در آن اظهارنامه تسليم شده است و يا در نتيجه نقض تعهدات خود نسبت به مالك اختراع يا نماينده وي به دست نياورده است. حقوق استفاده كننده قبلي تنها به همراه شركت يا كسب و كار يا به همراه بخشي كه در آن از اختراع استفاده مي شده يا مقدمات استفاده از آن فراهم گرديده، قابل انتقال يا واگذاري است.

6- استفاده شخصي از اختراع بدون مقاصد تجاري

7- اقدام مقدماتي براي استفاده تجاري از اختراع دارويي

8- ساخت داروهاي تركيبی تك نسخه اي

9- تغيير شيوه کاربرد داروي ثبت شده بدون تغيير در ماهيت

ماده 39- موارد صدور پروانه بهره برداري اجباري به شرح زير است:

1- اقتضاي مصالح ملي و منافع عمومي: در مواردی كه با نظر بالاترين مقام دستگاه اجرائي مربوط، مصالح ملي و منافع عمومي (مانند امنيت ملي، تغذيه، بهداشت يا توسعه ساير بخش هاي اقتصاد كشور) اقتضاء كند كه دستگاه اجرائي يا اشخاص ثالث معين از اختراع بهره برداري كنند.

2- اتخاذ رويه هاي ضد رقابتي: در صورتي كه بهره برداري مالك اختراع يا اشخاص مجاز از طرف او، مغاير با رقابت آزاد باشد و بالاترين مقام دستگاه اجرائي مربوط، بهره برداري از اختراع را رافع مشكل تشخيص دهد.

3- كوتاهي بهره برداري اختراع در ايران: هنگامي كه سه سال از تاريخ تسليم اظهارنامه اختراع يا دو سال از تاريخ صدور گواهينامه اختراع گذشته و مخترع، بدون عذر موجه در ايران از آن بهره برداري نكرده يا به ميزان كافي عرضه نكرده باشد. در محاسبه مهلت حمايت، مهلتي كه طولاني تر است بايد منظور گردد.

4- وجود اختراعات وابسته: در مواردی كه اختراع مؤخر كه متضمن پيشرفت مهم فني است و اهميت اقتصادي قابل توجهي دارد بدون استفاده از يك اختراع مقدم، قابل بهره برداري نباشد.

ماده 40- براي تشخيص هريك از موارد مندرج در بندهاي (1) تا (3) ماده (39) اين قانون، موضوع در هيأتي مركب از رئيس مرجع ثبت، بالاترين مقام دستگاه اجرائي ذي ربط (يا نمايندگان هريك از آنها) و يكي از قضات متخصص در اين امر با انتخاب رئيس قوه قضائيه، مطرح مي شود. در صورت موافقت آن هيأت، دستگاه اجرائي يا اشخاص معين، بدون نياز به موافقت مالك اختراع، از آن بهره برداري مي كنند. به منظور انجام تمام وظائف اداري هيأت موضوع اين ماده، دبیرخانه اي تحت رياست رئيس مرجع ثبت در آن مرجع تشكيل مي شود.

تبصره 1-تصمیم های هیأت لازم الاجرا بوده و ظرف بیست روز قابل اعتراض در مرجع صالح قضائی می باشد.

تبصره 2-پروانه بهره برداری اجباری اختراعات دفاعی را که سازمان های دفاعی تقاضا کرده اند، توسط هیأتی به ریاست رئیس ستاد کل نیروهای مسلح یا نماینده وی و با عضویت نماینده وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و رئیس سازمان دفاعی متقاضی صادر می شود. تصمیمات این هیأت، قابل اعتراض است. به این اعتراض در شعبه ویژه دیوان عدالت اداری که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می شود با دعوت از نماینده رئیس ستاد کل نیروهای مسلح رسیدگی می شود. در مواردی که در این قانون اتخاذ تصمیم به هیأت موضوع این ماده واگذار شده است، در خصوص اختراعات دفاعی هیأت موضوع این تبصره اتخاذ تصمیم می نماید و در مواردی که در این قانون نظر قاضی عضو هیأت موضوع این ماده در اتخاذ تصمیم مؤثر است، در خصوص اختراعات دفاعی نظر رئیس ستاد کل نیروهای مسلح (یا نماینده وی در هیأت) مؤثر خواهد بود.

ماده 41-متقاضی پروانه بهره برداری اجباری باید توانایی های لازم برای بهره برداری از اختراع را داشته باشد. درخواست صدور پروانه بهره برداری اجباری به دبیرخانه موضوع ماده (40) این قانون تسلیم می شود و باید شامل موارد زیر باشد:

1-نظرات و دلایل متقاضی مبنی بر اقتضای مصالح ملی و منافع عمومی یا وجود رویه ضد رقابتی و یا کوتاهی در بکار بردن اختراع در ایران

2-دلایل و مدارکی که به موجب آن ثابت شود دستگاه اجرایی یا سایر اشخاص متقاضی، از مالک اختراع، درخواست بهره برداری نموده، ولی نتوانسته اند اجازه بهره برداری را در شرایط و مدت زمان متعارف تحصیل نمایند.

3-دلایل و مدارک مثبتی در راستای توانایی استفاده متقاضی پروانه بهره برداری اجباری از اختراع

تبصره -درخواست هایی که از سوی دستگاههای اجرایی ارائه می شود، باید به امضای بالاترین مقام آن دستگاه رسیده باشد.

ماده 42-دبیرخانه پس از دریافت درخواست پروانه بهره برداری اجباری، حداکثر ظرف ده روز موضوع را به مالک اختراع ابلاغ می کند. مالک اختراع می تواند حداکثر ظرف سی روز نظرات و دلایل خود را به صورت مکتوب به دبیرخانه تحویل دهد. این نظرات و دلایل در دبیرخانه به ثبت رسیده و برای تصمیم گیری به هیأت موضوع ماده (40) این قانون تسلیم می شود.

ماده 43-دبیرخانه هیأت موضوع ماده (40) این قانون، حداقل ده روز پیش از تشکیل جلسه هیأت، زمان آن را به متقاضی پروانه بهره برداری اجباری و مالک اختراع اطلاع می دهد. اشخاص مذکور می توانند در جلسه حضور پیدا کنند. هیأت با ملاحظه دلایل و مستندات ذی نفعان و استماع اظهارات آنها در صورت حضور در جلسه، تصمیم مقتضی را اتخاذ و به آنها ابلاغ می نماید.

ماده 44-در صورت اعطای پروانه بهره برداری اجباری، هیأت موضوع ماده (40) این قانون، باید مبلغ مناسب (با اخذ نظر سه کارشناس رسمی دادگستری در حوزه ارزش گذاری با انتخاب قاضی عضو هیأت)، شرایط بهره برداری، هویت بهره بردار، مدت بهره برداری، اقدامات اجرایی، مدت زمان لازم برای انجام اقدامات اجرایی توسط

بهره بردار، محدوده جغرافیایی و موارد مجاز استفاده از اختراع را دقیقاً مشخص نماید. پرداخت هزینه کارشناسان موضوع این ماده به عهده بهره بردار است. استفاده از پروانه بهره برداری اجباری منوط به تأدیه هزینه بهره برداری به دارنده گواهینامه اختراع و در صورت عدم امکان تأدیه، تودیع آن به صندوق دادگستری است. پروانه بهره برداری اجباری نمی تواند حق بهره برداری برای دارنده مجوز اجباری را به صورت انحصاری مقرر کند.

ماده 45- در صورتی که به تشخیص هیأت موضوع ماده (40) این قانون، فوریت مصالح ملی و منافع عمومی اقتضاء کند، رعایت شرایط مقرر در بند (2) ماده (41)، مواد (42) و (43) و ذیل ماده (44) (پرداخت هزینه بهره برداری) این قانون و نیز رعایت مواعد مربوط، لازم نیست. تصمیم هیأت در این مورد، بلافاصله به اجرا در می آید و دبیرخانه آن را ظرف بیست روز به مالک اختراع ابلاغ می کند.

تبصره - در صورت اجرای این ماده، هزینه بهره برداری موضوع ماده (44) این قانون ظرف حداکثر دو ماه پس از صدور پروانه بهره برداری اجباری به دارنده گواهینامه اختراع پرداخت می شود.

ماده 46- مرجع ثبت، تصمیم هیأت موضوع ماده (40) این قانون، مبنی بر اعطای پروانه بهره برداری اجباری، تغییر یا لغو آن را ثبت و به مالک اختراع و سایر اشخاص ذی نفع ابلاغ نموده و برای عموم منتشر می کند.

ماده 47- هیأت موضوع ماده (40) این قانون، می تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا دارنده پروانه بهره برداری اجباری و پس از استماع اظهارات طرفین یا یکی از آنها، تصمیم خود مبنی بر بهره برداری اجباری از اختراع را تا حدی که اوضاع و احوال اقتضاء کند، تغییر دهد.

ماده 48- چنانچه مالک اختراع ادعا کند که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث صدور پروانه بهره برداری اجباری شده، دیگر وجود ندارد و یا اینکه ادعا نماید بهره بردار نتوانسته است طبق مفاد تصمیم هیأت موضوع ماده (40) این قانون و شرایط آن عمل کند، درخواست لغو پروانه بهره برداری اجباری را همراه با مدارک و مستندات مربوط، به دبیرخانه هیأت مذکور تسلیم می کند. دبیرخانه موظف است حداکثر ظرف ده روز از تاریخ تسلیم درخواست، مراتب را همراه با دلایل به بهره بردار اعلام کند تا اگر او پاسخی داشته باشد، ظرف سی روز به دبیرخانه اعلام نماید. دبیرخانه باید اظهارات طرفین را به انضمام مدارک و مستندات ارائه شده، برای اتخاذ تصمیم به هیأت مذکور ارسال کند. هیأت پس از استماع اظهارات مالک اختراع و شخص بهره بردار و بالاترین مقام دستگاه اجرایی، حسب مورد راجع به رد تقاضای مالک اختراع یا لغو پروانه بهره برداری اجباری تصمیم مقتضی را اتخاذ می کند.

ماده 49- حق ناشی از پروانه بهره برداری اجباری از اختراع موضوع بندهای (1)، (2) و (3) ماده (39) این قانون، به طور مستقل، قابل واگذاری نیست و باید همراه با شرکت یا کسب و کار دارنده مجوز اجباری از طرف هیأت موضوع ماده (40) این قانون یا به همراه قسمتی از شرکت یا کسب و کاری که اختراع در آن بهره برداری می شود، منتقل گردد.

ماده 50- هیأت موضوع ماده (40) این قانون باید با حضور همه اعضاء، تشکیل شده و با اکثریت آرای حاضران که عضو قاضی جزء آن باشد تصمیم گیری کند.

ماده 51- چنانچه شرایط مقرر در بند (4) ماده (39) این قانون وجود داشته باشد، مرجع ثبت با اخذ هزینه مربوط، به درخواست مالك اختراع مؤخر، پروانه بهره برداري از اختراع مقدم را جهت بكارگيري در اختراع مؤخر، بدون موافقت مالك آن صادر مي كند. اگر پروانه بهره برداري بدون موافقت مالك اختراع مقدم صادر شود، مرجع ثبت به درخواست وي، پروانه بهره برداري از اختراع مؤخر را نيز بدون موافقت مالك آن صادر مي نمايد. درخواست مذکور بايد همراه با دلايل و مداركي باشد كه به موجب آن ثابت شود مقتضي از مالك اختراع درخواست بهره برداري نموده، ولي نتوانسته است اجازه بهره برداري را در شرايط و مدت زمان متعارف تحصيل نمايد. مرجع ثبت پس از دريافت درخواست صدور پروانه بهره برداري اجباري، آن را در دفتر مخصوص ثبت و ظرف ده روز از زمان دريافت، همراه با دلايل، مدارك و مستندات به مالك اختراع مقدم ابلاغ مي نمايد. مالك اختراع مقدم بايد نظرات، دلايل و مدارك خود را ظرف بيست روز از تاريخ ابلاغ، به مرجع ثبت تسليم نمايد. مرجع ثبت پس از ملاحظه دلايل و مستندات طرفين، در مورد اعطاي پروانه بهره برداري اجباري تصميم مقتضي را اتخاذ مي كند. تصميم گيري در خصوص اجراي اين ماده به عهده هيأت موضوع ماده (40) این قانون مي باشد.

تبصره 1- در صورت اعتراض به تصميم هيأت موضوع ماده (40) این قانون، تا قبل از نهايي شدن تصميم مرجع صالح قضائي در اين مورد، پروانه بهره برداري اجباري صادر شده معلق مي ماند.

تبصره 2- انتقال پروانه بهره برداري اجباري از اختراع مقدم، فقط همراه با اختراع مؤخر و انتقال پروانه بهره برداري اجباري از اختراع مؤخر فقط همراه با اختراع مقدم امكان پذير است.

ماده 52- در تصميم مربوط به صدور هريك از پروانه هاي بهره برداري اجباري از اختراع مقدم يا مؤخر بايد حدود و كاربرد پروانه، هزینه متناسبي كه بايد به مالك اختراع مورد نظر پرداخت شود و نيز شرايط پرداخت تعيين گردد. هريك از طرفين مي تواند با اثبات اينكه بهره بردار نتوانسته است طبق مفاد تصميم مذکور و شرايط آن عمل كند، درخواست لغو پروانه بهره برداري اجباري را همراه با مدارك و مستندات مربوط، به مرجع ثبت تسليم كند. هيأت موضوع ماده (40) این قانون با احراز عدم رعايت مفاد تصميم و شرايط آن، پروانه بهره برداري اجباري را لغو مي كند.

تبصره - مالك اختراع و دارنده پروانه بهره برداري اجباري مي توانند نسبت به ميزان هزینه تعيين شده براي صدور پروانه بهره برداري اجباري، ظرف بيست روز از تاريخ ابلاغ تصميم هيأت موضوع ماده (40) این قانون، در مراجع صالح قضائي اعتراض كنند. اين اعتراض، مانع از بهره برداري از پروانه بهره برداري اجباري نيست.

ماده 53- بهره برداري اجباري از اختراع، محدود به هدفی است كه در پروانه بهره برداري اجباري آمده است و مشروط به پرداخت هزینه بهره برداري به مالك اختراع مي باشد.

بند دوم- جنبه هاي معنوي حقوق ناشي از اختراع

ماده 54- جنبه هاي معنوي حقوق ناشي از اختراع، شامل موارد زير است:

1- ذكر نام پديدآورنده اختراع به عنوان مخترع: فرد يا افراد مخترع حق دارند كه نام آنها به عنوان مخترع، در گواهينامه اختراع ذكر شود، حتي اگر حقوق

مادي ناشي از ثبت اختراع، متعلق به ديگري باشد. با وجود اين، مخترع مي تواند به صورت کتبي، عدم ذکر نام خود را به عنوان مخترع، از مرجع ثبت درخواست کند. در اين صورت، نام او در گواهينامه اختراع درج نمي شود.

2- بهره مندي از تقدير و جايزه: تقدير، پاداش، جايزه نقدي و امتيازاتي که به هر نحو به اختراع به عنوان دستاورد علمي تعلق ميگيرد، متعلق به مخترع است؛ حتي اگر حقوق مادي ناشي از ثبت اختراع، متعلق به ديگري باشد.

ماده 55- هرگونه اظهار يا تعهد مخترع مبني بر اينکه نام شخص ديگري به عنوان مخترع در گواهينامه اختراع ذکر گردد، فاقد اثر است.

ماده 56- حق معنوي ناشي از اختراع، دائمي است. دارنده حق معنوي همواره مخترع است، اما دارنده حقوق مادي ناشي از گواهينامه اختراع ممکن است شخصي غير از مخترع باشد.

مبحث پنجم - واگذاري حق اختراع

ماده 57- حقوق مادي ناشي از تسليم اظهارنامه مربوط به اختراع يا اختراع ثبت شده، قابل نقل و انتقال است و مالك اختراع مي تواند حقوق مادي خود را به هر نحو، از قبيل انتقال مالکيت، تفويض اجازه بهره برداري و سرمايه گذاري مشترک، اعمال کند. در انتقال مالکيت حق اختراع يا انتقال حق مالکيت ناشي از تسليم اظهارنامه، تمام حقيقي که حسب مورد، به موجب گواهينامه اختراع يا تسليم اظهارنامه مربوط ايجاد مي شود، تا زماني که اختراع داراي اعتبار قانوني است به ديگري واگذار مي گردد.

تبصره 1- در صورت سکوت قرارداد، اجازه بهره برداري به ديگري، مانع اعطاي اجازه بهره برداري به اشخاص ديگر نخواهد بود.

تبصره 2- در طول مدت قرارداد، انتقال گيرنده، حق واگذاري حقوق خود به غير را ندارد مگر آنکه خلاف آن شرط شده باشد.

ماده 58- تمام قراردادهاي راجع به انتقال مالکيت اختراع ثبت شده يا انتقال حقوق ناشي از تسليم اظهارنامه آن يا اجازه بهره برداري از آنها بايد در دفتر اسناد رسمي به ثبت برسد و خلاصه آن در پشت (ظهر) گواهينامه اختراع درج شود. سردفتر اسناد رسمي پس از استعلام اصالت گواهينامه اختراع و احراز هويت طرفين، نسبت به تنظيم سند رسمي اقدام مي کند. سردفتر اسناد رسمي، قراردادهاي تنظيم شده را جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، به صورت الكترونيكي براي مرجع ثبت ارسال مي کند. تأثير اين موارد بر اشخاص ثالث، منوط به رعايت اين ماده است.

تبصره 1- دفترخانه اسناد رسمي براي تنظيم قراردادهاي انتقال حقوق ناشي از اختراع يا اعطاي مجوز بهره برداري، پس از دريافت هزينه مربوط، بايد نسبت به آخرين وضعيت اختراع يا اظهارنامه آن از مرجع ثبت استعلام و در صورت وجود يکي از موارد زير از تنظيم قرارداد خودداري نمايد:

1- درخواست، مربوط به اختراعي باشد که قبلاً به صورت انحصاري واگذار شده است.

2- حقوق مادي ناشي از اختراع، توقيف شده باشد.

3- هزينه سالانه گواهينامه اختراع، پرداخت نشده يا مدت آن منقضي شده باشد.

تبصره 2- در صورتی که انتقال مالکیت و یا واگذاری حقوق مربوط به اختراع در بازار اوراق بهادار یا بهابزار (بورس) کالا با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با رعایت حکم تبصره (1) این ماده انجام گرفته باشد، رعایت تشریفات مذکور در این ماده الزامی نیست، لکن در این موارد پس از قطعی شدن معاملات، مراتب واگذاری و قرارداد تنظیمی باید جهت ثبت در دفاتر مربوط و انتشار مراتب آن، از سوی مرجع ذي ربط در بازار مربوط، به صورت الکترونیکی و برخط به مرجع ثبت اطلاع داده شود.

تبصره 3- مرجع ثبت، مفاد قراردادهای انتقال و بهره برداری را به صورت محرمانه، حفظ ولی نقل و انتقال و اجازه بهره برداری را ثبت و آگهی می کند.

ماده 59- در صورت فوت دارنده گواهینامه اختراع و باقی بودن مدت اعتبار آن، حقوق ناشی از ثبت اختراع به ورثه منتقل می شود. در این صورت، مرجع ثبت به درخواست ورثه یا یکی از آنها و پس از دریافت هزینه مربوط، نام ورثه یا موصی له را به عنوان دارنده حق در مرجع ثبت قید کرده و مراتب را با ذکر میزان سهم هر یک، در دفتر ثبت اختراعات، ثبت و منتشر می کند.

ماده 60- پرداخت هزینه سالانه یا دوره ای ثبت اختراع به عهده دارنده حق مادی ناشی از اختراع می باشد و در صورت عدم پرداخت توسط مالک، دارنده مجوز بهره برداری می تواند نسبت به پرداخت هزینه های مذکور اقدام کند.

ماده 61- جنبه های معنوی حقوق ناشی از اختراع، قابل انتقال نیست.

مبحث ششم - زوال حق اختراع

ماده 62- حقوق انحصاری ناشی از اختراع ثبت شده، در این موارد زایل می شود:

1- انقضای مدت اعتبار گواهینامه

2- اعراض

3- عدم پرداخت هزینه سالانه یا دوره ای

4- ابطال گواهینامه یا ابطال بخشهایی از ادعاهای مربوط

تبصره - زوال جزئی حق اختراع در این بند، محدود به همان ادعا یا ادعاها است.

ماده 63- پس از زوال حق اختراع، هر شخصی مجاز است در چهارچوب مقررات مربوط، از اختراع بهره برداری کند. با زوال حق اختراع، حقوق معنوی ناشی از اختراع جز در مورد بند (4) ماده (62) این قانون، به قوت خود باقی است.

ماده 64- مالک اختراع می تواند با تسلیم اعراض نامه به مرجع ثبت، از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده اعراض نماید. اعراض می تواند کلی یا جزئی بوده و نسبت به کل گواهینامه اختراع یا یک یا چند ادعا باشد. اثر اعراض از زمان تسلیم درخواست اعراض به مرجع ثبت است.

تبصره 1- اعراض مالك اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده، مشروط به اين است كه حقوق مذكور از سوي مراجع قضائي توقيف نشده يا متعلق حق غير قرار نگرفته باشد.

تبصره 2- در مورد موضوع بند (4) ماده (39) اين قانون، دارنده پروانه بهره برداري اجباري از اختراع مؤخر، نمي تواند بدون اجازه دارنده گواهينامه اختراع مقدم از حق اختراع اعراض نمايد. در اين حالت، مراتب اعراض بايد به صورت كتبي و همراه با رضاييت ذي نفع به مرجع ثبت اعلام گردد.

تبصره 3- مرجع ثبت، درخواست مزبور را به ذي نفعان ثبت اختراع، اعلام و پس از دريافت هزينه مربوط، آن را منتشر مي نمايد.

تبصره 4- اعراض مالك اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده، مانع طرح يا ادامه رسيدگي به دعوي ابطال گواهينامه اختراع نمي شود.

ماده 65- براي صيانت از حقوق دارنده اظهارنامه و يا دارنده گواهينامه ثبت اختراع، پرداخت هزينه تمديد آن به مرجع ثبت بعد از گذشت دو سال از تاريخ تسليم اظهارنامه آغاز شده و سپس به طور سالانه يا دوره اي و در بازه زماني دو ماه پيش از اتمام اعتبار آن ادامه مي يابد. تاخير در پرداخت اين هزينه، مشروط به پرداخت جريمه معادل دو برابر هزينه تمديد آن، حداكثر تا شش ماه مجاز است؛ در غير اين صورت اظهارنامه مسترد، تلقي شده يا گواهينامه اختراع، فاقد اعتبار مي گردد و مرجع ثبت موظف است مراتب بي اعتباري گواهينامه اختراع را ظرف چهل و پنج روز منتشر نمايد.

تبصره 1- ميزان اقساط سالانه يا دوره اي اختراع در آيين نامه اجرائي اين قانون تعيين مي شود و اقساط آتي اختراعاتي كه پيش از تصويب اين قانون و آيين نامه اجرائي آن ثبت شده اند، مطابق با تعرفه هاي جديد محاسبه مي گردد.

تبصره 2- دارنده اظهارنامه يا گواهينامه ثبت اختراع مي تواند هزينه دوره پنج سال را يك جا پرداخت كند.

تبصره 3- در صورتي كه انتشار پيش از موعد مطابق ماده (27) اين قانون صورت پذيرد و بنا به ساير دلايل، ثبت اختراع قبل از دو سال از تاريخ تسليم اظهارنامه انجام شود، حق الثبت اوليه بايد به صورت يكجا و پيش از موعد پرداخت گردد.

تبصره 4- مرجع ثبت مكلف است يك ماه قبل از سررسيد پرداخت اقساط سالانه مذكور در اين ماده، براي پرداخت هزينه تمديد اعتبار، به نحو مقتضي، مراتب لزوم پرداخت هزينه را به اطلاع دارنده گواهينامه ثبت اختراع برساند.

ماده 66- اگر گواهينامه اختراع به طور مشترك در مالكيّت دو يا چند شخص باشد، هزينه تمديد گواهينامه اختراع بر عهده همه مالكان بر اساس سهم هر يك از آنها است. اگر تنها برخي از مالكان گواهينامه اختراع هزينه تمديد را بپردازند، مي توانند نسبت به سهم مالكان ديگر به آنها رجوع كنند.

ماده 67- دادگاه در موارد زير نسبت به ابطال گواهينامه اختراع اقدام مي نمايد:

1- گواهينامه براي يكي از موارد مذكور در ماده (4) اين قانون صادر شده باشد.

2- محرز شود شرایط ماهوي اختراع در زمان تسليم اظهارنامه وجود نداشته است.

3- افشاي مؤثر مطابق ماده (17) اين قانون انجام نشده باشد.

4- گواهينامه اختراع به شخصي اعطاء شده باشد كه مستحق اعطاي گواهينامه اختراع نبوده است.

5- چهارسال از تاريخ تسليم اظهارنامه اختراع و يا سه سال از تاريخ ثبت اختراع هر کدام كه طولاني تر باشد گذشته و دارنده گواهينامه بدون عذرموجه، اقدام مؤثري جهت ساخت يا استفاده از آن در ايران انجام نداده باشد.

6- دامنه حمايت، از طريق تغيير غيرموجه گواهينامه اختراع، توسعه يافته باشد.

تبصره 1- در خصوص منابع و اجزاي ژني (ژنتيكي) و زيستي قابل ثبت در چهارچوب اين قانون علاوه بر موارد مذكور، ارائه اطلاعات غيرواقعي در خصوص مبدأ جغرافيايي يا محل نگهداري و يا نحوه دسترسي به منبع ژني (ژنتيكي) مورد استفاده و همچنين عدم رعايت قوانين و مقررات مربوط به نحوه دسترسي به منابع ژني (ژنتيكي) از موجبات ابطال گواهينامه اختراع است.

تبصره 2- هر شخصي مي تواند ابطال گواهينامه اختراع و يا ابطال يك ادعا يا بخشي از ادعاهاي مربوط را از مرجع صالح قضائي درخواست نمايد. در صورت ابطال، اثر آن از تاريخ تسليم اظهارنامه است، بجز ابطال به دليل بند (5) اين ماده كه در اين صورت اثر ابطال از تاريخ صدور حكم قطعي مي باشد.

تبصره 3- در خصوص بند (6)، دادگاه تنها به ابطال آن بخش از گواهينامه كه از تغيير غيرموجه ناشي شده است حكم مي دهد. در اين مورد اثر ابطال از تاريخ تغيير است.

ماده 68- در صورتي كه رأي صادر شده در مورد ابطال گواهينامه اختراع قطعي شود، به مرجع ثبت ابلاغ مي گردد تا آن را ثبت و منتشر نمايد.

ماده 69- در صورت زوال حق اختراع به موجب هر يك از موارد مندرج در ماده (62) اين قانون، هزينه ثبت و ساير هزينه هاي پرداخت شده مسترد نمي گردد.

مبحث هفتم -نقض حق اختراع و ضمانت اجراي آن

ماده 70- انجام هرگونه فعاليتي كه حقوق انحصاري مالك گواهينامه اختراع يا قائم مقام او را تضيع كند، نقض حق اختراع محسوب مي شود، مشروط بر اينكه اين اقدامات پس از تاريخ ثبت اختراع، صورت پذيرد.

تبصره -انجام هر يك از موارد مندرج در ماده (38) اين قانون، نقض حق اختراع محسوب نمي شود.

ماده 71- در دعاوي مربوط به نقض حق اختراع، در صورتي كه اختراع به صورت فراورده باشد، بار اثبات نقض بر عهده مدعي نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرايند دستيابي به يك فراورده بوده و دلايل متقن از جمله نظريه كارشناسي اطمينان آور وجود داشته باشد كه ممكن است، فراورده به دست آمده از طريق فرايند مزبور ساخته شده و با تلاش هاي معقول فرايندي كه واقعاً استفاده شده

قابل احراز نباشد، در دعاوی مدنی، بار اثبات عدم تولید فراورده از طریق آن فرایند بر عهده خواننده دعاوی نقض می باشد. در این حالت، چنانچه خواننده برای اثبات ادعای خود، اسناد و مدارک یا اسرار تولیدی یا تجاری به دادگاه یا کارشناس رسمی دادگستری ارائه نماید، افشای آن ممنوع است و مرتکب علاوه بر جبران خسارت، به حداکثر مجازات مقرر برای افشای اسرار تجاری محکوم می شود و اجرای مجازات مذکور قابل تعلیق نیست.

ماده 72- در صورت اثبات نقض حق اختراع، مرتکب به تقاضای هر یک از ذی نفعان باید تمام خساراتی که در نتیجه این نقض وارد شده است، از قبیل منافع ممکن الحصولی که صدق اتلاف می کند را جبران نماید.

ماده 73- در هر مرحله از مراحل رسیدگی در دعاوی حقوقی و کیفری راجع به حقوق حاصل از ثبت اختراع، معترض می تواند از مرجع قضائی که دعوا در آنجا مطرح شده صدور قرار تأمین خواسته و دستور توقیف فراورده های ناقض حقوق ادعایی و نیز صدور دستور موقت نسبت به عدم ساخت، فروش یا ورود این فراورده ها را درخواست کند. در صورتی که فراورده های مورد ادعا در گمرک باشد، مأموران گمرک یا ضابطان، قرار یا دستور فوق را اجرا می کنند.

تبصره - رسیدگی به درخواست های مذکور در این ماده مطابق قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب 21/1/1379 انجام می شود.

فصل دوم - نمونه اشیاء مصرفی

ماده 74- نمونه اشیاء مصرفی عبارت است از راه حلهای جدید فنی در رابطه با شکل و ساختار محصول یا ترکیبی از آنها که موجب بهبود عملکرد آن می شود. نمونه شیء مصرفی، زمانی قابل ثبت است که جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد.

تبصره 1- حمایت از نمونه اشیاء مصرفی، منحصر به فراورده ها بوده و شامل فرایندها نمی شود.

تبصره 2- حمایت از نمونه اشیاء مصرفی، شامل فراورده های مواد شیمیایی، مواد مرکب و چندانسازه نمی باشد.

ماده 75- گواهینامه نمونه اشیاء مصرفی، سندی است که مرجع ثبت مالکیت صنعتی برای نمونه اشیاء مصرفی صادر نموده و نشان دهنده حقوق انحصاری مندرج در این قانون برای دارنده آن است.

ماده 76- مدت اعتبار گواهینامه نمونه اشیاء مصرفی، سه سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است. دارنده گواهینامه نمونه شیء مصرفی می تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهینامه را برای یک دوره سه ساله دیگر درخواست نماید. این درخواست باید حداکثر ظرف شش ماه قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت نمونه شیء مصرفی در هر دوره مطرح شود. در صورت عدم درخواست در مدت مذکور، درخواست تمدید، حداکثر ظرف شش ماه پس از پایان اعتبار گواهینامه نمونه شیء مصرفی با پرداخت جریمه تأخیر معادل دو برابر حق الثبت امکان پذیر است، در غیر این صورت، اعتبار گواهینامه نمونه شیء مصرفی خاتمه می یابد.

تبصره -مرجع ثبت مکلف است يك ماه قبل از انقضاي اعتبار گواهينامه در اين ماده، به نحو مقتضي مراتب لزوم پرداخت هزينه تمديد اعتبار را به اطلاع دارنده گواهينامه نمونه شيء مصرفي برساند.

ماده 77 -در صورتي كه موضوع نمونه شيء مصرفي، افزوده يا اصلاح فني در يك اختراع باشد، بهره برداري از آن نمونه شيء مصرفي منوط به اجازه دارنده حق اختراع است.

ماده 78 -هزينه صدور گواهينامه نمونه شيء مصرفي، سي درصد (30 %) هزينه صدور گواهينامه اختراع است، لکن هزينه هاي سالانه يا دوره اي تمديد، همانند اختراع است.

ماده 79 -مقتضي ثبت اختراع در زمان بررسي تقاضاي ثبت اختراع مي تواند درخواست ثبت خود را به عنوان نمونه شيء مصرفي تغيير دهد. همچنين در صورتي كه تقاضاي ثبت اختراع به صورت كلي يا جزئي رد شود، مقتضي مي تواند ظرف بيست روز پس از ابلاغ تصميم مرجع ثبت، تقاضاي خود را مبني بر ثبت به عنوان نمونه شيء مصرفي به مرجع ثبت تسليم کند. در اين صورت، زمان حمايت از اظهارنامه نمونه شيء مصرفي، همان زمان تسليم اظهارنامه اوليه مي باشد.

تبصره 1 -در صورت تغيير درخواست ثبت از اختراع به نمونه شيء مصرفي، مابه التفاوت هزينه ها مسترد نمي شود.

تبصره 2 -مقتضي ثبت نمونه شيء مصرفي تا قبل از تصميم مرجع ثبت نسبت به رد يا قبول اظهارنامه مي تواند با پرداخت مابه التفاوت هزينه ها درخواست ثبت خود را به عنوان اختراع تغيير دهد، مشروط بر آنکه شرايط ماهوي لازم براي ثبت اختراع را داشته باشد.

تبصره 3 -تقديم هم زمان اظهارنامه نمونه شيء مصرفي و اظهارنامه اختراع امکان پذير است.

ماده 80 -پس از تسليم اظهارنامه به مرجع ثبت، در صورت وجود شرايط شكلي و عدم وجود سابقه ثبت در مورد نمونه شيء مصرفي موضوع تقاضا، مرجع مذکور ظرف دو ماه نظر خود مبني بر پذيرش اظهارنامه را به مقتضي ابلاغ مي کند؛ در غير اين صورت، با رعايت ماده (23) اين قانون، اظهارنامه را رد مي کند.

ماده 81 -مفاد مواد (3) تا (10)، تبصره (2) ماده (12)، مواد (13) تا (15)، (20) تا (25)، (29) تا (33)، (35)، (36)، (38)، بندهاي (1) تا (3) ماده (39)، مواد (40) تا (50)، (53) تا (63)، ماده (64) و تبصره هاي (1) و (3) آن، مواد (65) تا (70)، صدر ماده (71) و مواد (72) و (73) اين قانون، حسب مورد در خصوص نمونه شيء مصرفي نيز مجري است.

تبصره 1 -تمام مهلت هاي مربوط به ثبت نمونه شيء مصرفي، نصف مواعد ذکرشده در مورد فرايند ثبت اختراعات است. مهلت هاي ده روزه، مشمول اين تبصره نمي شود.

تبصره 2 -مدت حق تقدم موضوع معاهده (کنوانسيون) پاريس براي حمايت از مالکيت صنعتي در خصوص نمونه شيء مصرفي دوازده ماه مي باشد.

فصل سوم -طرحهاي صنعتي

ماده 82- از نظر این قانون ، هرگونه ترکیب خطوط یا رنگها یا هر دو و هرگونه شکل سه بعدی با خطوط ، رنگها و یا بدون آنها، به گونه ای که چنین ترکیب یا شکل به یک فراورده صنعتی یا محصولی از صنایع دستی، شکل ظاهری و بصری خاصی را بدهد، طرح صنعتی است.

ماده 83- موارد زیر از مصادیق طرح صنعتی موضوع این قانون نبوده و از حیطه حمایت از طرح صنعتی خارج است:

- 1- طرحهای حاوی نمادها یا نشانه های رسمی دولتی
 - 2- روشها و اصول مربوط به طراحی صنعتی
 - 3- طرحهای مغایر با موازین شرعی، نظم عمومی و یا اخلاق حسنه
 - 4- تغییر در ابعاد کالاهای موجود
 - 5- طرحهایی که عین یا به طرز گمراه کننده ای حاوی یا شبیه علامت تجاری ثبت شده دیگری باشند.
 - 6- طرحی که صرفاً عملکرد فنی داشته باشد و شکل جدیدی را برای یک فراورده یا محصول ارائه ندهد.
 - 7- قطعات وابسته در طرحهای مرکب (لوازم یدکی)
- تبصره -** آن بخش از طرح صنعتی که تنها راه دسترسی به یک نتیجه فنی محسوب می شود، مشمول حمایت این فصل از قانون نمی شود.

ماده 84- طرح صنعتی زمانی قابل ثبت است که جدید و اصیل باشد.

بصره 1- منظور از جدید بودن این است که از طریق انتشار به طور محسوس و یا از طریق استفاده به هر نحو دیگر قبل از تاریخ تسلیم اظهارنامه یا حسب مورد قبل از حق تقدم اظهارنامه برای ثبت در هیچ نقطه ای از جهان برای عموم افشاء نشده باشد.

تبصره 2- منظور از اصیل بودن به این معنا است که به طور مستقل به وسیله طراح پدید آمده و روگرفت (کپی) یا تقلید از طرحهای موجود نباشد.

ماده 85- اظهارنامه ثبت طرح صنعتی باید بر اساس برگه مخصوصی که مطابق آیین نامه اجرائی این قانون تهیه می شود، به زبان فارسی تکمیل و پس از درج تاریخ، امضاء شود و شامل موارد زیر باشد:

- 1- اطلاعات هویتی متقاضی یا نماینده او
- 2- اطلاعات هویتی طراح
- 3- عنوان طرح صنعتی و مشخصات نگاشتاری (گرافیکی) تشکیل دهنده آن

- 4- تعیین طبقه طرح صنعتی بر اساس طبقه بندی بین المللی طرحهای صنعتی
- 5- تاریخ، محل و شماره اظهارنامه یا گواهینامه طرح صنعتی در خارج از کشور (در صورت درخواست حق تقدم)
- 6- اطلاعات مربوط به اظهارنامه اصلی (در صورت تکمیلی بودن طرح صنعتی)
- 7- تعیین نوع فراورده یا محصولی که ثبت طرح صنعتی برای آن درخواست شده است.
- 8- تعیین پیوست ها

ماده 86 -مدارك زیر باید به اظهارنامه پیوست شود:

- 1-مدرك هویت متقاضی و طراح
- 2-نمونه شکل یا تصویر نگاشتاری (گرافیکی) یا نمونه ترسیم شده از جوانب مختلف طرح مورد تقاضای حمایت
- 3-تسلیم نمونك (ماكت) یا نمونه واقعی طرح، در صورت درخواست مرجع ثبت
- 4-توصیف طرح و تعیین کالاهایی که طرح صنعتی بر روی آنها اجرا می شود.
- 5-درخواست کتبی مبني بر عدم ذکر نام طراح، در صورتی که او بخواهد نامش در اظهارنامه درج نشود.
- 6-مدرك مربوط به حق تقدم که باید هم زمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف يك ماه از آن تاریخ تسلیم شود (در صورت درخواست حق تقدم).
- 7-رسید مربوط به پرداخت هزینه های قانونی

ماده 87 -دو یا چند طرح صنعتی مربوط به يك طبقه از طبقه بندی بین المللی و یا يك مجموعه یا ترکیبی از اجزاء، ولو مربوط به طبقات مختلف باشند، چنانچه با هم استعمال گردند را می توان با پرداخت هزینه جداگانه در يك اظهارنامه قید و به مرجع ثبت تسلیم نمود.

تبصره -در فرضی که اظهارنامه حاوی طرحهای صنعتی متعدد است، تصاویر یا اشکال یا نمونه اشیاء باید به صورت جداگانه ارائه شود.

ماده 88 -مرجع ثبت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه محسوب می کند، در صورتی که اظهارنامه دارای نواقصی باشد جهت اصلاح و تکمیل آن يك ماه مهلت داده خواهد شد، مشروط بر اینکه حداقل شرایط لازم برای پذیرش اظهارنامه شامل تقاضای صریح یا ضمنی ثبت، مشخصاتی که شناخت هویت متقاضی یا نماینده وی و تماس با ایشان را ممکن سازد و نمایش نگاشتاری (گرافیکی) طرح صنعتی را دارا باشد. در صورتی که اظهارنامه دارای نواقصی باشد و جهت اصلاح مهلت داده شود، تاریخ دریافت اصلاحات، تاریخ تقاضا محسوب می شود.

تبصره - اگر اظهارنامه فاقد شرایط فوق باشد، مرجع ثبت، اظهارنامه را رد کرده و در صورت دسترسی به اطلاعات تماس متقاضی یا نماینده وی، مراتب را به وی اعلام می کند.

ماده 89- پس از تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت، تاریخ تقاضا و حسب مورد، شماره طبقه بندی ملی یا بین المللی طرحهای صنعتی روی آن قید می شود. در صورت وجود شرایط شکلی، کارشناسان ذی ربط حداکثر ظرف چهارماه، شرایط مندرج در مواد (82)، (83) و (84) این قانون را مورد بررسی قرار می دهند و نتیجه این بررسی به متقاضی ابلاغ می شود. متقاضی می تواند ظرف یک ماه به گزارش کارشناسی پاسخ داده و دلایل خود را ارائه کند یا اینکه ظرف همان مدت، تغییراتی را در مضمون اظهارنامه انجام دهد، مشروط بر اینکه در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در اظهارنامه جدید از حدود اظهارنامه اولیه تجاوز نکند. مرجع ثبت، نظر نهایی خود مبنی بر پذیرش یا عدم پذیرش اظهارنامه مورد تقاضا را که کارشناسان ذی ربط با در نظر گرفتن دلایل و پاسخ متقاضی و دلایل ذی نفعان (در صورت ارائه) تدوین نموده اند، ظرف یک ماه به متقاضی ابلاغ می کند. در صورت رد تقاضای ثبت، متقاضی می تواند با رعایت مفاد ماده (23) این قانون به این تصمیم اعتراض کند.

ماده 90- در صورت پذیرش اظهارنامه مطابق ماده (89) این قانون، مرجع ثبت، اظهارنامه و پیوست های مربوط به آن را برای عموم منتشر می کند. متقاضی می تواند به صورت مکتوب از مرجع مذکور تقاضا کند، اظهارنامه و پیوست های مربوط به آن تا دوازده ماه از تاریخ اظهارنامه منتشر نشود.

تبصره - مرجع ثبت مکلف است اظهارنامه هایی که به هر دلیل رد شده اند را نیز برای عموم منتشر نماید.

ماده 91- پس از انتشار عمومی اظهارنامه طبق ماده (90) این قانون، هر شخصی که نسبت به پذیرش اظهارنامه و پیوست های آن اعتراض داشته باشد، می تواند با رعایت مواد (29) تا (31) این قانون، ظرف دو ماه اعتراض خود را به مرجع ثبت تسلیم کند. مرجع ثبت، اعتراض های واصل شده را جهت رسیدگی و اتخاذ تصمیم نهایی به هیأت موضوع ماده (23) این قانون ارجاع می دهد.

ماده 92- مدت اعتبار گواهینامه طرح صنعتی، پنج سال پس از تاریخ تسلیم اظهارنامه است. دارنده گواهینامه طرح صنعتی می تواند با پرداخت هزینه مربوط، تمدید اعتبار گواهینامه را برای دو دوره پنجساله متوالی درخواست نماید.

تبصره - مرجع ثبت مکلف است یک ماه قبل از انقضای اعتبار گواهینامه در این ماده، به نحو مقتضی، مراتب لزوم پرداخت هزینه را به اطلاع دارنده گواهینامه طرح صنعتی برساند.

ماده 93- حقوق انحصاری ناشی از بهره برداری از طرح صنعتی به شرح زیر می باشد:

1- ساخت

2- فروش

3- واردات اقلام حاوی آن طرح صنعتی

تبصره -مالك طرح صنعتي ثبت شده مي تواند عليه هر شخصي كه بدون موافقت او موارد مندرج در اين ماده را براي مقاصد تجاري انجام دهد يا مرتكب عملي شود كه عرفاً نقض حقوق مالك را در آينده فراهم آورد، در مرجع صالح قضائي اقامه دعوا نمايد.

ماده 94 -مفاد مواد (2)، (3)، (5) تا (10)، تبصره (2) ماده (12)، (13)، (21) تا (25)، (32)، (33)، (35)، (36)، (38)، (54) تا (70)، (72) و (73) اين قانون، حسب مورد در خصوص طرحهاي صنعتي نيز مجري است.

تبصره -حق تقدم موضوع ماده (10) اين قانون در مورد طرحهاي صنعتي، شش ماه از تاريخ ثبت اظهارنامه است.

فصل چهارم -علائم تجاري، علائم جمعي، علائم تأييدي و نامهاي تجاري

ماده 95-

1-علامت تجاري: هر نشان قابل رؤيتي است كه کالا ها يا خدمات اشخاص را از هم متمايز مي سازد.

2-علامت جمعي: هر نشان قابل رؤيتي است كه براي تمايز محصولات يا خدمات گروهي از اشخاص از محصولات و خدمات ساير اشخاص به كار مي رود و تحت نظارت مالك علامت جمعي ثبت شده توسط اعضاء استفاده مي شود. مالك علامت جمعي مي تواند صنف، تعاوني، اتحاديه و مانند آن باشد.

3-علامت تأييدي: هر نشانه اي است كه براي تأييد كيفيت يا ويژگي محصولات يا خدمات يا شيوه توليد کالا يا اجراي خدمات بكار مي رود و هر شخصي كه تأييديه دارنده علامت يا نماينده وي را به دست آورد، مي تواند از آن علامت براي كالاها يا خدمات خود استفاده كند.

4-نام تجاري: هر اسم يا عنواني كه معرف و مشخص كننده شخص حقيقي يا حقوقي عرضه كننده کالا يا خدمت مي باشد.

تبصره -تمام مواد مربوط به علامت تجاري مقرر در اين قانون، در مورد علامت جمعي و علامت تأييدي نيز مجري است، مگر در مواردی كه قانون ترتيب ديگري مشخص کرده باشد.

ماده 96 -موارد زير به عنوان علامت تجاري، قابل ثبت نيست:

1-علامتي كه کالا ها يا خدمات يك شخص را از کالا ها يا خدمات اشخاص ديگر متمايز نسازد.

2-علامتي كه مفاد آن يا بهره برداري از آن، خلاف موازين شرعي، قانوني و يا نظم عمومي بوده يا موجب وهن مقدسات ديني گردد.

3-علامتي كه موجب گمراهي عموم، به ويژه در مورد مبدأ جغرافيايي کالا ها يا خدمات يا خصوصيات آنها از قبيل نوع، كيفيت، كميت و قيمت شود.

4-علامتي که عين علامت يا نام تجاري باشد که قبلاً براي همان کالا ها يا خدمات در ايران معروف شده است.

5-علامتي که عين، شبيه يا ترجمه علامت يا نام تجاري باشد که قبلاً براي همان کالا ها يا خدمات يا براي کالا ها يا خدمات مشابه در ايران معروف شده است، مشروط بر آنکه موجب گمراهي عموم شود.

6-علامتي که شبيه يا ترجمه علامت يا نام تجاري باشد که قبلاً براي همان کالا ها يا خدمات در ايران به ثبت رسیده يا ثبت آن تقاضا شده يا داراي حق تقدم است، مشروط بر آنکه موجب گمراهي عموم شود.

7-علامتي که عين، شبيه يا ترجمه علامت يا نام تجاري باشد که قبلاً براي کالا ها يا خدمات ديگري در ايران معروف شده يا به ثبت رسیده يا ثبت آن تقاضا شده يا داراي حق تقدم است، مشروط بر آنکه موجب گمراهي گردد يا به منافع مالك علامت قبلي لطمه وارد سازد.

8-علامتي که عين يا شبيه نشان نظامي ، پرچم ، يا ساير نشان هاي مملكتي يا نام يا نام اختصاري يا حروف اول يك نام يا نشان رسمي متعلق به يك کشور، سازمان بين الدّولي يا سازمان هايي که تحت معاهده (کنوانسيون) هاي بين المللي تأسيس شده اند، بوده يا موارد مذکور يکي از اجزاي آن علامت باشد، مگر آنکه مقام صلاحيتدار کشور مربوط يا سازمان ذي ربط، اجازه ثبت آن را صادر کرده باشد؛

9-علامتي که عين يا به طرز گمراه کننده اي شبيه علائم مربوط به دوران تاريخي يا آثار باستاني باشد.

10-علامتي که عين يا شبيه علائمي باشد که سازمان ها و مراجع تأييدکننده، از قبيل سازمان ملي استاندارد ايران و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي براي تأييد کالا ها و خدمات صادر مي نمايند.

11-علامتي که عين طرح صنعتي ثبت شده ديگري براي همان کالاها يا خدمات باشد.

تبصره -منظور از علائم معروف، علائم مذکور در ماده (6) مکرر معاهده (کنوانسيون) پاریس براي حمايت از مالکيت صنعتي بوده و تشخيص آن بر عهده مرجع ثبت است.

ماده 97-اظهارنامه ثبت علامت تجاري بايد بر اساس برگه مخصوصي که مطابق آيين نامه اجرائي اين قانون تهيه مي شود، به زبان فارسي تکميل شود و شامل موارد زير باشد:

1-نمونه علامت

2-توصيف کامل علامت

3-فهرست کالاها يا خدماتي که ثبت علامت براي آنها درخواست شده و بر اساس طبقه بندي قابل اجرا يا طبقه بندي بين المللي باشد.

تبصره 1-در صورتي که ثبت علامت جمعي يا تأييدي، درخواست شده باشد، حسب مورد درج عنوان «علامت جمعي» يا «علامت تأييدي» در اظهارنامه الزامي است و بايد

نسخه ای از دستورالعمل و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی با آخرین تغییرات ارائه شود. به علاوه، در مورد علامت تأییدی باید گواهی مقام صلاحیتدار دائر بر تصدیق صلاحیت ثبت علامت تأییدی به پیوست اظهارنامه ارائه شود.

تبصره 2- در دستورالعمل و شرایط استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید خصوصیات مشترک یا کیفیت کالاها و خدمات تولیدی در یک منطقه جغرافیایی معین یا مورد تأیید حسب مورد برای علائم جمعی یا تأییدی که تحت آنها اشخاص می توانند از علامت مذکور استفاده کنند و همچنین ضمانت اجرای مربوط به عدم رعایت شرایط و دستورالعمل یاد شده تعیین گردد. هرگونه تغییر در دستورالعمل و شرایط حاکم بر استفاده از علامت جمعی یا تأییدی باید به صورت مکتوب توسط مالک آن علامت به مرجع ثبت اعلام شود. تغییرات مذکور قبل از ثبت، هیچ گونه اثری ندارد و خلاصه ای از تغییرات یاد شده باید توسط مرجع ثبت آگهی شود.

ماده 98- متقاضی ثبت باید ضمن پرداخت هزینه های قانونی، موارد زیر را به اظهارنامه پیوست کند:

1- مدرک مثبت هویت متقاضی یا متقاضیان

2- مدرک دال بر تعهد متقاضی به استفاده از علامت یا تعهد نامبرده به ارائه مدارک فعالیت در حوزه تولید، توزیع یا خدمات مطابق آیین نامه اجرایی این قانون

3- مدرک مثبت حق تقدم که باید هم زمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف یک ماه از آن تاریخ تسلیم شود (در صورت درخواست حق تقدم).

تبصره - در صورتی که متقاضی ظرف یک سال از تاریخ ثبت علامت از علامت استفاده نکند یا مدرک دال بر فعالیت خود را ارائه ندهد، گواهی نامه ثبت علامت از تاریخ تقدیم اظهارنامه ملغی محسوب می شود.

ماده 99- حقوق مقرر در این قانون برای علائم ثبت شده در ایران در حدود کالا و خدماتی است که علامت مذکور برای آنها به ثبت رسیده است.

ماده 100- استفاده از علامت های ثبت شده در ایران از سوی هر شخصی غیر از مالک علامت، مشروط به موافقت مالک آن می باشد.

ماده 101- در صورتی که اظهارنامه، فاقد شرایط مندرج در مواد (95) و (96) این قانون باشد، اظهارنامه رد و مراتب به متقاضی اعلام می شود. همچنین اگر اظهارنامه فاقد شرایط مندرج در ماده (98) این قانون باشد، مرجع ثبت به متقاضی اعلام می کند که ظرف سی روز نسبت به رفع نواقص اقدام نماید، در غیر این صورت اظهارنامه رد می شود.

ماده 102- ثبت چند علامت به طور هم زمان، مستلزم استفاده از اظهارنامه جداگانه برای هر علامت است، اما استفاده از یک اظهارنامه جهت ثبت یک علامت برای کالا ها و خدماتی که شامل چند طبقه بین المللی هستند، با پرداخت هزینه مربوط بلامانع است.

ماده 103- مرجع ثبت پس از دریافت اظهارنامه، تاریخ تقاضا را روی آن درج کرده و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ وصول اظهارنامه، آن را از لحاظ رعایت شرایط

مقرر در این قانون و همچنین تطبیق طبقه یا طبقات اعلامی با آخرین ویرایش طبقه بندی بین المللی مورد بررسی قرار می دهد و نتیجه را به متقاضی ابلاغ می کند. در صورت رد اظهارنامه، موضوع در هیأت ماده (23) این قانون قابل اعتراض است. در صورت پذیرش اظهارنامه، مرجع ثبت مفاد اظهارنامه را حداکثر ظرف یک هفته برای عموم منتشر می نماید. پس از انتشار عمومی اظهارنامه، هر ذی نفع می تواند با رعایت مواد (29) تا (31) این قانون، حداکثر تا یک ماه از تاریخ انتشار، اعتراض خود مبنی بر عدم رعایت مفاد مواد (95) و (96) این قانون را به مرجع ثبت تسلیم نماید.

تبصره -مرجع ثبت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، جویشگر (موتور جستجوگر) علائم تجاری را مبتنی بر پردازش تصویر که قابلیت ارائه گزارش میزان مشابهت علائم ثبت شده و علائم تقاضا شده را دارد، طراحی و اجرا نماید و برای تأیید اظهارنامه ها از نتایج جویشگر (موتور جستجوگر) استفاده کند و امکان دسترسی عموم به سامانه مذکور مبنی بر جستجوی اظهارنامه های رد شده را ایجاد کند.

ماده 104-مرجع ثبت موظف است ظرف ده روز از وصول اعتراض نامه، نسخه ای از آن را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی، به متقاضی ثبت ابلاغ کند. متقاضی مکلف است ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ، پاسخ مکتوب خود به اعتراض وارده را به مرجع ثبت تسلیم نماید. چنانچه متقاضی نسبت به اعتراض سکوت نموده یا آن را به صورت مکتوب بپذیرد، درخواست او برای ثبت مسترد شده محسوب می شود و مرجع ثبت مراتب را به معترض ابلاغ می کند تا از طریق اظهارنامه ای که هم زمان با اعتراض تسلیم کرده، نسبت به ثبت آن اقدام کند. در صورتی که متقاضی، اعتراض را وارد نداند، مرجع ثبت مراتب را ظرف ده روز به معترض ابلاغ می کند و وی از تاریخ ابلاغ می تواند ظرف بیست روز اعتراض خود را به هیأت موضوع ماده (23) این قانون تسلیم کند و رسید آن را به مرجع ثبت تحویل دهد.

ماده 105-چنانچه شخصی علامت متعلق به دیگری را با علم به اینکه او از علامت یاد شده استفاده می کرده است برای خود ثبت کند، استفاده کننده از علامت می تواند از دادگاه صالح، ابطال آن را تقاضا نماید مشروط بر اینکه صاحب علامت حداقل یک سال قبل از تاریخ درخواست ثبت علامت از جانب ناقض، استفاده مستمر از علامت داشته باشد.

تبصره -چنانچه شخصی حداقل یک سال قبل از ثبت شدن علامت، از آن علامت استفاده می کرده است، ثبت آن از سوی سایر اشخاص مانع استمرار استفاده از علامت برای استفاده کننده مقدم نیست.

ماده 106-پس از گذشت مهلت های مقرر و پذیرش نهائی اظهارنامه، مرجع ثبت بعد از دریافت هزینه مربوط، علامت را ثبت و گواهی نامه مربوط را صادر و به متقاضی تسلیم می کند و سپس مراتب ثبت علامت را برای عموم منتشر می نماید.

تبصره 1-مرجع ثبت موظف است امکان دسترسی عمومی به سامانه برخط یا جویشگر (موتور جستجوی) اظهارنامه های رد شده را ایجاد کند.

تبصره 2-مهلت پرداخت هزینه موضوع این ماده، حداکثر یک ماه پس از اعلام پذیرش نهائی اظهارنامه به متقاضی است. در صورت عدم پرداخت هزینه مربوط در این مهلت، اظهارنامه منتفی تلقی می گردد.

ماده 107- دو یا چند شخص می توانند یک علامت را به طور مشترک به ثبت برسانند. در این صورت می توانند هم زمان از این علامت استفاده نمایند، مشروط بر آنکه استفاده هم زمان یا جداگانه، در عرف موجب گمراهی عموم نشود.

ماده 108- مالک علامت ثبت شده یا نماینده او می تواند علیه هر شخصی که بدون اجازه او، از آن علامت استفاده نموده یا مرتکب عملی شود که عادتاً منتهی به نقض حقوق ناشی از ثبت علامت می گردد و یا از علامتی استفاده کند که شبیه علامت ثبت شده بوده و موجب گمراهی عموم می شود یا به منافع مالک لطمه وارد می سازد، در مرجع صالح قضائی اقامه دعوا نماید.

ماده 109- اقدامات موضوع ماده (108) این قانون نسبت به کالاها و خدماتی که مالک علامت یا اشخاص مأذون از طرف او در بازار عرضه می کنند، نقض محسوب نمی شود.

ماده 110- هر ذی نفع می تواند حداکثر ظرف پنج سال از تاریخ ثبت علامت، با اثبات عدم رعایت مفاد مواد (95) و (96) این قانون، ابطال گواهینامه علامت را از مرجع صالح قضائی درخواست نماید. همچنین اگر ذی نفعی ثابت کند مالک علامت ثبت شده شخصاً یا به وسیله شخصی که از طرف او مجاز بوده است آن علامت را کلاً یا جزئاً حداقل به مدت سه سال کامل از تاریخ ثبت تا یک ماه قبل از تاریخ درخواست ذی نفع، استفاده نکرده است نیز همین حکم مجری است، مگر اینکه ثابت شود قوه قهریه مانع استفاده از آن بوده است. اثر ابطال، در صورت عدم رعایت مفاد مواد (95) و (96) این قانون از تاریخ تسلیم اظهارنامه و در خصوص عدم استفاده، از تاریخ صدور حکم قطعی است. آگهی مربوط به ابطال در اولین فرصت ممکن منتشر می شود.

تبصره 1- مهلت پنجساله در مورد درخواست ابطال علامت هایی که با علم به اینکه مالک از علامت یاد شده استفاده کرده به ثبت رسیده است، رعایت نمی شود و درخواست ابطال این علائم را در هر زمانی می توان ارائه کرد. همچنین مهلت مذکور در مورد بندهای (2)، (3)، (8)، (9) و (10) ماده (96) این قانون لازم الرعایه نیست.

تبصره 2- هرگاه ثابت شود که مالک علامت جمعی، از آن به تنهایی و یا برخلاف دستورالعمل و شرایط استفاده از آن (موضوع تبصره (1) ماده (97) این قانون)، استفاده کرده یا به گونه ای از آن استفاده کرده و یا اجازه استفاده از آن را داده است که موجب فریب عموم نسبت به مبدأ یا هر خصوصیت مشترک دیگر کالاها و خدمات مربوط گردد، علامت جمعی باطل می شود.

تبصره 3- مفهوم ذی نفع در این ماده، علاوه بر اشخاصی که مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی ذی نفع محسوب می شوند، شامل نهادهای حاکمیتی نظارت کننده بر کیفیت (کنترل کننده کیفیت) کالاها و خدمات و اتحادیه های صنفی است که در زمینه موضوع علامت تجاری فعالیت دارند.

ماده 111- مدت اعتبار گواهینامه ثبت علامت، ده سال از تاریخ ثبت اظهارنامه آن است. تمدید اعتبار گواهینامه مشروط بر اینکه شش ماه قبل از انقضای مهلت اعتبار با پرداخت هزینه مربوط درخواست شود، برای دوره های متوالی ده ساله امکان پذیر است.

تبصره 1- چنانچه تمديد در مهلت مقرر درخواست نشود، تا شش ماه پس از انقضاي مدت اعتبار با پرداخت جریمه اي که میزان آن دو برابر حق-الثبت مي باشد، تمديد امکان پذير است.

تبصره 2- مرجع ثبت مکلف است يك ماه قبل از انقضاي مدت اعتبار گواهينامه در اين ماده، به نحو مقتضي، مراتب لزوم پرداخت هزینه را به اطلاع دارنده گواهينامه ثبت علامت برساند.

ماده 112- متقاضی اظهارنامه یا مالک علامت تجاري می تواند مشروط به ارائه اظهارنامه جدید، افزایش یا کاهش کالا ها و خدمات یا طبقه بين المللی ثبت آنها را از مرجع ثبت تقاضا نماید.

ماده 113- در صورت اعطاي مجوز بهره برداري از علامت به ديگري، مالک علامت در مقابل مصرف کنندگان و اشخاص ثالث، مسؤول اقدامات دارنده مجوز بهره برداري در راستاي بهره برداري از علامت نظارت (کنترل) کیفیت می باشد، مگر اینکه ثابت کند به طور مؤثر و کافي بر کیفیت کالا ها یا خدمات دارنده مجوز بهره برداري نظارت داشته است.

ماده 114- در صورتی که تغییر در مالکیت علامت در مواردی مانند ماهیت ، مبدأ، مراحل ساخت ، خصوصیات یا تناسب با هدف کالا ها یا خدمات سبب گمراهی یا فریب عموم شود، آن تغییر، معتبر نیست.

ماده 115- علامت جمعی یا تأییدی ثبت شده یا اظهارنامه آنها نمی تواند موضوع قرارداد انتقال یا اجازه بهره برداري باشد.

ماده 116- مفاد مواد (2) ، (3) ، تبصره (3) ماده (7) ، (10) ، (13) ، (21) ، (23) ، (28) تا (33) ، (57) تا (59) ، (64) ، (66) ، (68) ، (70) ، (72) ، (73) و (86) این قانون حسب مورد در خصوص علامت نیز مجري است.

تبصره 1- مراجع کیفری می توانند در موارد فوري و وجود ادله قابل قبول، با رعایت ماده (73) این قانون، رأساً دستور جمع آوري و توقیف کالاهای داراي علامت تجاري متقلبانه را صادر نمایند.

تبصره 2- حق تقدم موضوع ماده (10) این قانون در مورد علائم تجاري، شش ماه می باشد.

ماده 117- نام تجاري حتي بدون ثبت، مشمول حمایت های این قانون می باشد، ولو اینکه طبق سایر قوانین و مقررات، ثبت نام تجاري اجباري باشد.

تبصره - ثبت نام تجاري مطابق آیین نامه اجرائی این قانون می باشد.

ماده 118- هرگونه استفاده از نام تجاري توسط غير به صورت نام تجاري، علامت تجاري، علامت جمعی یا علامت تأییدی یا هرگونه استفاده از آنها بر روی کالا یا راجع به خدمات که عرفاً موجب گمراهی عموم شود، ممنوع است.

ماده 119- اسم یا عنوانی که معنا، ماهیت، ترکیب یا روش استفاده از آن، برخلاف موازین شرعی یا نظم عمومی باشد و یا موجبات فریب عموم را نسبت به ماهیت

شرکت، مؤسسه یا بنگاهی که آن اسم یا عنوان، معرف آن است فراهم نماید، نمی تواند به عنوان یک نام تجاری بکار رود.

ماده 120- هرگونه تغییر در مالکیت نام تجاری باید همراه با انتقال شرکت یا بنگاه تجاری یا بخشی از آن که با آن نام شناخته می شود، صورت پذیرد. رعایت مواد (23)، (28) تا (32)، (57)، (59)، (72) و (73) این قانون در مورد نامهای تجاری ثبت شده لازم الاجراست.

ماده 121- کلیه نامها و علائم تجاری که مطابق این قانون ثبت می شود، ظرف پانزده ماه پس از ثبت باید در بهره برداری تجاری استفاده شود و در صورت عدم بهره برداری مالک نام یا علائم تجاری ظرف مدت مذکور، ثبت نام و علائم تجاری مشابه آن، مجاز است.

فصل پنجم - اسرار تجاری

ماده 122- اسرار تجاری عبارت است از هر نوع اطلاعات تجاری که دارای ارزش اقتصادی مستقل بالقوه یا بالفعل یا ارزش رقابتی باشد و به سبب آنکه عموماً ناشناخته است و به سادگی و از طرق قانونی قابل دستیابی یا احراز نیست، دارنده قانونی، تدابیر متعارفی را برای حفظ محرمانگی آنها ترتیب داده باشد. اطلاعاتی از قبیل تمام اشکال و انواع اطلاعات مهندسی، اقتصادی، فنی، علمی، تجاری یا مالی از جمله الگوها، نقشه ها، مجموعه ها، برنامه ها و قواعد (فرمول ها)، طرحها و روشها، ابزارها، فنون (تکنیک ها)، فرایندها، نرم افزارها، شناسه ها، فهرست های مشتریان، روشهای انجام کار تجارت، اسرار تولید، اختراعات و طرحهای صنعتی ثبت نشده و هر نوع اطلاعات دیگر با داشتن شرایط مذکور می توانند سر تجاری تلقی شوند.

ماده 123- دستیابی به اسرار تجاری یا افشای آنها، بدون اذن مالک، نقض اسرار تجاری محسوب می شود.

ماده 124- موارد زیر نقض اسرار تجاری نیست:

1- در صورتی که شخصی بدون نقض اسرار تجاری دیگران، به طور مستقل و در نتیجه فعالیت های خود، اطلاعات را کسب نماید.

2- هرگاه دستیابی به اطلاعات، در نتیجه مهندسی معکوس صورت گرفته باشد.

تبصره - شخصی که اطلاعات را به یکی از روشهای مذکور به دست آورد، در صورت دارا بودن شرایط ماده (122) این قانون می تواند از حمایت قانونی مربوط به اسرار تجاری درمورد اطلاعات به دست آمده برخوردار شود.

ماده 125- مدت حمایت از اسرار تجاری، تا زمانی است که اطلاعات مزبور افشاء نشده باشد.

ماده 126- حق بهره برداری از اسرار تجاری در انحصار صاحب آن اسرار می باشد و او یا اشخاص مأذون از طرف او می توانند اسرار تجاری را به دیگری منتقل نموده و با منتقل الیه، قرارداد التزام به عدم افشای اطلاعات منعقد نمایند.

تبصره - هر شخصی که اسرار تجاری را به هر نحو در اختیار دیگری قرار می دهد، باید موضوع سرّ تجاری بودن آن را به طرف مقابل اطلاع دهد؛ در غیر این صورت نقض اطلاعات از سوی شخص ثالث مشمول نقض اسرار تجاری نمی باشد.

ماده 127 - مراجع ذی صلاح موظفند از اسرار تجاری که برای انجام اموری مانند آزمایش یا اعطای مجوز از اشخاص یا مؤسسات دریافت می کنند محافظت نمایند؛ در غیر این صورت، آن مراجع و عامل افشاء مطابق قواعد ضمان حسب مورد مکلف به جبران خسارت می باشند. این حکم، مانع از اجرای مجازات عامل افشاء نمی گردد.

تبصره - در مواردی که موضوع رسیدگی دادگاه، سرّ تجاری بوده یا یکی از طرفین برای دفاع یا اثبات ادعای خود ناگزیر به ارائه اسرار تجاری باشند، دادگاه به شکل غیرعلنی برگزار می شود.

ماده 128 - مفاد مواد (72) و (73) این قانون حسب مورد، در خصوص اسرار تجاری نیز مجری است.

فصل ششم - رقابت غیرمنصفانه

ماده 129 - موارد زیر رقابت غیرمنصفانه محسوب می شود:

1- اظهار خلاف واقع علیه رقیب که موجب سلب یا کاهش یا آسیب به اعتماد نسبت به بنگاه اقتصادی، کالاها یا فعالیت های صنعتی و تجاری او شود.

2- اقدامی که منجر به ایجاد تشابه کالاها و خدمات خود با کالاها و خدمات رقیب شود، به شرطی که نوعاً موجب گمراهی مصرف کنندگان گردد.

3- تبلیغات نادرست یا گمراه کننده و هرگونه ارائه اطلاعات یا ایجاد تصور نادرستی که موجب گمراهی عموم در مورد ماهیت محصولات و کیفیت آنها از قبیل مواد تشکیل دهنده کالا، مدت اعتبار و منشأ آنها، روش ساخت، میزان یا مقدار و دسترسی برای استفاده از محصولات شود.

4- تبلیغات مقایسه ای گمراه کننده از سوی رقیب که باعث وارد کردن خدشه به شهرت و اعتبار کالاها، خدمات یا فعالیت های اقتصادی رقیب گردد.

5- تبلیغاتی که کالای اصلی و کالای تحت مجوز بهره برداری که کیفیت کالای اصلی را نداشته باشد را از هم متمایز ننماید.

6- هرگونه تبانی برای افزایش یا کاهش قیمت کالا و خدمات که به-منظور حذف رقبا، صورت گیرد.

تبصره - اعلام نظر کارشناسانه از سوی مرجع تخصصی در حدود صلاحیت قانونی در مورد کالاها یا خدمات از مصادیق رقابت غیرمنصفانه نیست.

ماده 130 - حکم ماده (73) این قانون، حسب مورد در خصوص رقابت غیرمنصفانه نیز مجری است.

فصل هفتم - مقررات کیفری

ماده 131- ارتکاب هر يك از رفتارهاي زیر جرم محسوب و مرتكب علاوه بر جبران خسارت و ضبط اموال و عوائد حاصل از جرم به پرداخت جزاي نقدي درجه پنج يا جزاي نقدي معادل دو برابر خسارات وارد شده، هرکدام که بیشتر باشد محکوم مي شود:

1- هرگونه بهره برداري غيرمجاز که حسب مورد پس از ثبت اختراع، طرح صنعتي يا نمونه شيء مصرفي مطابق مقررات اين قانون نقض حقوق مادي محسوب شود.

2- هرگونه بهره برداري و استفاده غيرمجاز از نام تجاري، علامت تجاري، علامت جمعي و يا علامت تأييدي برخلاف مقررات مندرج در اين قانون به نحوي که نوعاً باعث فریب عموم شود.

3- تحصيل يا افشاي اسرار تجاري متعلق به غير بدون رضایت او يا بر خلاف مواد (123) و (126) اين قانون.

4- ارتکاب اقداماتي که به موجب اين قانون رقابت غيرمنصفانه محسوب مي گردد.

تبصره 1- ارتکاب رفتاري که طبق مقررات اين قانون، نقض حقوق معنوي محسوب شود، مستوجب جزاي نقدي درجه شش مي باشد.

تبصره 2- ارتکاب جرم موضوع بند (2) اين ماده در فضاي مجازي علاوه بر مجازات مقرر در اين ماده مستوجب حبس درجه شش مي باشد.

تبصره 3- جرائم موضوع اين ماده بجز بند (2) از جرائم قابل گذشت است و در صورت گذشت شاکي يا تقاضاي ترك تعقيب او، از اموال توقيفي رفع توقيف مي شود، مگر در مواردی که طرفین به گونه دیگری مصالحه کرده باشند.

تبصره 4- در صورت احراز عدم توانايي مرتكب به پرداخت جزاي نقدي، مواد (529)، (530)، (531) و (533) قانون آيين دادرسي کیفری مصوب 4/12/1392 مجري است.

تبصره 5- در کلیه جرائم موضوع اين ماده بجز بند (2) در صورت وجود ساير شرایط مقرر قانوني جهت صدور قرار تعلیق تعقيب، قرار تعویق صدور حکم يا تعلیق مجازات، مقام قضائي مي تواند علاوه بر دستورهاي پيش بيني شده در مواد قانوني مربوط، مرتكب را به اجراي يك تا سه مورد از دستورهاي زیر محکوم نمايد:

الف - شرکت در کلاسها، همایش ها يا دوره هاي آموزشي مالکیت فکري حداکثر به مدت دوپست ساعت ظرف دوسال

ب - استخدام یکساله حداکثر سه نفر که نام آنها به عنوان مخترع يا طراح صنعتي در گواهینامه ثبت اختراع يا طرح صنعتي درج شده است ظرف شش ماه

پ - تهیه يا تأمین مالي تدوین نماهنگ يا برنامه تصويري آموزشي در جهت فرهنگ سازي رعایت حقوق مالکیت فکري و فراهم آوردن زمینه پخش آن از طريق رسانه ملي ظرف يك سال

ت - فراهم کردن موجبات صادرات يکي از محصولات توليد داخل شرکتهاي دانش بنیان ثبت شده ظرف شش ماه تا يك سال

ث - درج مراتب عذرخواهي از شاکي در جرائد صنف مربوط، جرائد محلي يا کثیرالانتشار به هزینه خود به ویژه در موارد نقض حقوق معنوي موضوع اين

قانون، ظرف سه ماه

چ - توقف ساخت، واردات، عرضه یا تبلیغ اقلام حاوی نقض علامت شاکي و مورد حمایت این قانون و تحویل داوطلبانه قالب تولیدی و اقلام مذکور به شاکي یا معدوم سازی آنها در صورت ضرورت و عدم صدق اسراف حرام در حضور وی ظرف یک ماه

چ- جمع آوری کلیه فراورده های عرضه شده خود که حاوی نقض حقوق مورد حمایت این قانون است، از بازار و تحویل داوطلبانه فراورده های مذکور به شاکي و یا مرجوع نمودن یا محو موارد مغایر با حقوق و در صورت عدم امکان، معدوم سازی آنها در صورت ضرورت و عدم صدق اسراف حرام به هزینه خود ظرف دو ماه

تبصره 6- اگر مدعی نقض، طی اظهارنامه رسمی به شخص ناقض، اخطار دهد که فعالیت او مصداق نقض حقوق وی بوده و توقف فوری فعالیت نقض کننده را خواستار شود و با این وجود، شخص ناقض همچنان به فعالیت خود ادامه دهد، در صورت اثبات نقض، وی به پرداخت جریمه ای معادل سه برابر خسارات وارد شده از تاریخ ابلاغ اظهارنامه رسمی تا صدور حکم، محکوم می شود. حکم این تبصره در مواردی که موضوع اختراع فرایند می باشد و یا دارنده اختراع موضوع اختراع را تولید نکرده و به فروش نرسانده باشد، جاری نمی باشد.

ماده 132- هرگاه شخص حقوقی مرتکب جرائم موضوع این قانون شود، مطابق مواد (20) و (21) قانون مجازات اسلامی مصوب 1/2/1392 مجازات می شود.

تبصره - در مواردی که مطابق قانون، علاوه بر شخص حقیقی، ارتکاب جرم متوجه شخص حقوقی نیز باشد، شاکي یا مدعی خصوصی می تواند خسارات وارد شده را مطابق قواعد ضمان از شخص حقوقی مطالبه نماید یا به هر کدام به نسبت تقصیر رجوع کند. شخص حقوقی می تواند جهت مطالبه خسارتی که برای تقصیر شخص حقیقی پرداخت کرده است به وی رجوع نماید.

ماده 133- هرگاه متهم در مراجع کیفری موضوع این قانون، ادعای بی اعتبار بودن گواهی نامه ثبت شاکي را مطرح کند، در صورت وجود قرائن و امارات قابل قبول وفق ماده (21) قانون آیین دادرسی کیفری، قرار اناطه صادر می شود. در این موارد، چنانچه بیم تأمین نشدن خسارات وارد شده بر شاکي وجود داشته باشد، دادگاه می تواند از متهم، تأمین متناسب اخذ کند.

تبصره - در مورد این ماده، چنانچه احراز شود که مرتکب با طرح ادعای واهی قصد اطاله دادرسی یا ایراد خسارات بیشتر به شاکي را دارد، در صورت محکومیت در مرجع کیفری، مجازات وی یک درجه تشدید می شود.

فصل هشتم - مقررات عمومی

ماده 134- مرجع ثبت مالکیت صنعتی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است. ثبت تمام موضوعات مربوط به مالکیت صنعتی، اعم از اختراعات، نمونه شیء (مدل) مصرفی، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، علائم تأییدی، نامهای تجاری و نشانه های جغرافیایی در این سازمان انجام می شود.

تبصره 1- گواهی نامه اختراع دفاعی با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت صادر می شود. فرایند ثبت اختراع دفاعی و نحوه همکاری مراجع مذکور، بر اساس آیین نامه ای است که ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت

دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرجع ثبت تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 2 -نماینده جمهوری اسلامی ایران در امور مربوط به مالکیت صنعتی در سازمان جهانی مالکیت فکری و اتحادیه های مربوط به معاهده (کنوانسیون) های مرتبط با آن با مرجع ثبت است.

ماده 135 -به منظور انجام پشتیبانی و مانع زدایی در مسیر تجاری سازی اختراعات ثبت شده مطابق این قانون، دولت موظف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون کارگروه پشتیبانی و مانع زدایی تجاری سازی اختراعات را با ریاست و مسئولیت وزیر صنعت، معدن و تجارت و عضویت وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی، دادگستری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، نفت، نیرو، امور خارجه و علوم، تحقیقات و فناوری و معاون علمی و فناوری رئیس جمهور، دادستان کل کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، رئیس سازمان صدا و سیما، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون، رئیس اتاق اصناف، رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تشکیل دهد. آیین نامه این ماده که متضمن امور اجرایی است ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط کارگروه مذکور تدوین می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره -مرجع ثبت موظف است، فهرست اختراعات ثبت شده را به صورت ماهانه به کارگروه موضوع این ماده ارسال نماید.

ماده 136 -مرجع ثبت باید تمام مراحل و فرایندهای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، نمونه اشیاء مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری و تغییرات مربوط به آنها را در قالب سامانه الکترونیکی طراحی و اجرا کند. همچنین این مرجع باید تمام اطلاعات، آگهی ها و مواردی را که به موجب این قانون، قابل انتشار است، به صورت روزآمد در «سامانه الکترونیک مالکیت صنعتی» که صحت، تمامیت و اعتبار آنها را تأمین می کند، نگهداری نماید و در زمانی که به موجب این قانون، مقرر شده است، در دسترس عموم قرار دهد. تمام اطلاعات موضوع این ماده، بجز مواردی که به موجب قوانین و مقررات، محرمانه محسوب می شود باید از طریق جویشر (موتور جستجوگر) برای همگان قابل دسترسی باشد. نشانی اعلام شده به مرجع ثبت یا نشانی موجود در سامانه الکترونیکی مرجع ثبت به عنوان سابقه ابلاغ در تمام مراحل اداری و قضائی محسوب می شود.

تبصره 1 -اعتبار موردنیاز اجرای این ماده، از محل درآمدهای حاصل از اجرای این قانون، در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود.

تبصره 2 -مرجع ثبت مکلف است با رعایت ضوابط «اعداد توافق شده بین المللی برای شناسایی داده های فهرست شده» (آی.ان.آی.دی کُدس) و «استانداردهای وایپو» نمایه اختراعات ثبت شده را منتشر کند.

تبصره 3 -مرجع ثبت مکلف است امکان جستجوی بین المللی اختراعات ثبت شده در ایران را با هدف حفظ دستاوردهای مخترعان ایرانی، فراهم کند.

ماده 137 -مرجع ثبت، دفاتر جداگانه ای را برای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، علائم جمعی، نمونه شیء مصرفی، علائم تأییدی و نامهای تجاری در نظر می گیرد. تمام اموری که باید مطابق مواد این قانون و آیین نامه اجرایی

آن ثبت شود، در این دفاتر به ثبت می رسد. اطلاعات موجود در این دفاتر از طریق سامانه الکترونیک برای همگان قابل دسترسی است.

ماده 138-تمام ابلاغ ها در این قانون و آیین نامه اجرائی آن، حسب مورد تابع مقررات مربوط در قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی و قانون آیین دادرسی کیفری است.

ماده 139-در صورت مفقود شدن یا از بین رفتن گواهینامه اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، نمونه شیء مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری، مالک گواهینامه می تواند با پرداخت هزینه مقرر، به صورت کتبی درخواست صدور گواهینامه المثنی نماید.

ماده 140-هزینه های مربوط به فرایند ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم تجاری، نمونه شیء مصرفی، علائم جمعی، علائم تأییدی و نامهای تجاری به شرح جدول زیر تعیین می شود:

میزان هزینه دریافتی از اشخاص
حقیقی
(مبنای محاسبه ریال)

-عنوان هزینه
فرایند ثبتی

در خصوص
اختراع و طرح
صنعتی برای هر
طبقه
در خصوص علائم و
نامهای تجاری برای
هر طبقه

ثبت اظهارنامه
و جستجو 500/000 2/000/000

بررسی ماهوی 3/000/000 -

صدور گواهینامه
(حق الثبت) 1/000/000 6/000/000

تمدید سالانه 1/000/000 6/000/000
(برای هر دوره
حمایت)

انتقال و ثبت 500/000 1/000/000

مجوز بهره
برداري

بررسي اعتراض 1/500/000 5/000/000

پاسخ استعلام،
تغييرات، رفع
نقص و ساير
خدمات ثبتي
500/000 500/000

تبصره 1- هزینه تمدید علائم تجاري ثبت شده اي که پس از تاريخ لازم الاجرا شدن اين قانون تمدید مي گردد، نیز بر اساس جدول هزینه ها محاسبه مي شود.

تبصره 2- مرجع ثبت مکلف است بدون دریافت هزینه نسبت به پاسخ به استعلام هاي دستگاههاي حاکميتي و دولتي، محاکم، نيروي انتظامي و ساير دستگاههاي قانوني ذي صلاح اقدام نمايد. مرجع ثبت بايد در صورتي که استعلام از طرف اشخاص حقيقي و حقوقي غيردولتي باشد هزینه هاي استعلام را منطبق بر جدول اين ماده دریافت نمايد.

تبصره 3- درآمدهاي حاصل از اجراي اين قانون پس از واريز به خزانه در قالب بودجه هاي سنواتي تا سقف پنجاه درصد (50 %) صرف امور اجرائي، توسعه زيرساخت، نيروي انساني، ترويج و توسعه فرهنگ مالکيت فکري مي گردد.

ماده 141- مرجع ثبت مجاز است هرگونه اشتباه در ترجمه يا رونوشت برداري، اشتباه اداري، اشتباه در اظهارنامه، اشتباه در اسناد ارائه شده به مرجع مذکور و يا اشتباه در هريك از ثبت هاي انجام شده را با رعايت مواد اين قانون و آيين نامه اجرائي آن تصحيح نمايد. در صورتي که اشتباه صورت گرفته از سوي متقاضی باشد، هرگونه تصحيح مستلزم پرداخت هزینه هاي مربوط مطابق با ماده (140) اين قانون است. اصلاحات انجام شده در هريك از موارد فوق، توسط مرجع ثبت به اطلاع ذي نفع رسيده و منتشر مي گردد.

ماده 142- نحوه اعتراض به اظهارنامه اختراعات، نمونه اشياء مصرفي، طرحهاي صنعتي، علائم تجاري، علائم جمعي، علائم تأييدي و نام تجاري ثبت شده و رسيدگي به آن، براساس مفاد اين قانون است.

ماده 143- رسيدگي به اختلافات و دعاوي ناشي از اجراي اين قانون و آيين نامه اجرائي آن حسب مورد در صلاحيت شعب مجتمع قضائي ويژه مالکيت فکري مستقر در تهران است که ظرف شش ماه از تاريخ لازم الاجرا شدن اين قانون، توسط رئيس قوه قضائيه تشکيل مي گردد. دادرسي رسيدگي کننده به جرائم موضوع اين قانون نیز در معيت دادگاههاي کيفري تهران است که حداکثر تا شش ماه بعد از تاريخ لازم الاجرا شدن اين قانون توسط رئيس قوه قضائيه ايجاد مي شود.

تبصره 1- اختلافات ناشي از اين قانون قابل ارجاع به داوري است مگر آنکه موضوع آن اختلاف در اصل اعتبار حقوق باشد.

تبصره 2- قضاات مجتمع ويژه مالکيت فکري بايد داراي دانش حقوقي مرتبط با مالکيت فکري باشند.

تبصره 3- تخصصي بودن دادسرا و دادگاههاي موضوع اين ماده مانع از ارجاع ساير پرونده ها به اين مراجع نيست.

تبصره 4- تا زمان تشکيل مجتمع قضائي ويژه مالکيت فکري در تهران، ماده (59) قانون ثبت اختراعات، طرحهاي صنعتي و علائم تجاري مصوب 7/8/1386 مجري است.

ماده 144- تا معادل پنجاه درصد (50%) از درآمد ناشي از اجراي مفاد معاهده (کنوانسيون) هاي مربوط به ثبت بين المللي مالکيت صنعتي که از زمان لازم الاجرا شدن اين قانون عايد مي گردد، براي ارتقاء و تجهيز اداره مالکيت صنعتي و ارتقاي کيفي آن در قانون بودجه سالانه پيش بيني و اختصاص مي يابد .

تبصره - مرجع ثبت موظف است گزارش سالانه عملکرد خود و نحوه هزينه کرد درآمدهاي موضوع اين ماده را به کميسيون قضائي و حقوقي مجلس شوراي اسلامي ارائه کند.

ماده 145- مرجع ثبت مکلف است نسبت به احراز صلاحيت و صدور پروانه فعاليت براي کارگزاران تخصصي ثبت اختراع از طريق آزمون به وسيله سازمان سنجش آموزش کشور، جهت انجام فعاليت هاي مرتبط با جستجو، نگارش مستندات ثبت اختراع و پيگيري ثبت اختراع اقدام نمايد. مرجع ثبت مي تواند يك درصد (1 %) از بودجه خود را به موضوع آموزش مالکيت فکري اختصاص دهد. آيين نامه اجرائي اين ماده و همچنين آيين نامه نحوه نظارت و رسيدگي به تخلفات کارگزاران ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن اين قانون توسط مرجع ثبت تهيه مي شود و به تصويب رئيس قوه قضائيه مي رسد.

تبصره - کارگزاران تخصصي ثبت اختراع نياز به اخذ وکالت نامه محضري از متقاضيان نداشته و اعطاي وکالت در برگه هاي مخصوصي که به موجب آيين نامه اجرائي اين ماده تعيين مي گردد، براي انجام امور ثبتي کفايت مي کند.

ماده 146- به منظور بررسي ماهوي اظهارنامه هاي اختراع اعم از داخلي و بين المللي، مرجع ثبت مکلف است حداکثر ظرف سه سال از تاريخ لازم الاجرا شدن اين قانون، با رعايت قوانين استخدومي نسبت به جذب و استخدام تعدادي کارشناس تمام وقت موردنياز، متناسب با تعداد درخواستهاي ثبتي که داراي شرايط لازم براي بررسي و جستجوي اختراعات مطابق با شرايط آيين نامه اجرائي اين قانون باشند، اقدام نمايد. به منظور اجراي اين ماده، مرجع ثبت مکلف است نسبت به ايجاد زيرساخت هاي لازم و اجراي نظام (سيستم) مديريت کيفيت مطابق با قوانين جستجوي بين المللي اقدام نمايد.

تبصره 1- هزينه هاي مربوط به تربيت و استخدام کارشناسان در مرجع ثبت، از محل درآمدهاي موضوع ماده (140) اين قانون تأمين مي گردد.

تبصره 2- گزارش جستجو و بررسي ماهوي تهيه شده توسط مرجع ثبت به عنوان پيوست ماده (27) اين قانون بايد براي عموم منتشر شود.

تبصره 3- تمام اطلاعات و مستندات ارائه شده از طرف متقاضيان ثبت اختراع از جمله اظهارنامه، توصيف نامه و ادعانامه تا قبل از زمان انتشار مطابق اين

قانون نزد مرجع ثبت محرمانه تلقی شده و بجز موارد قانونی مربوط به استعلام دادگاهها، غیرقابل افشاء است.

تبصره 4- پس از سه سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، تمام بررسی ها باید در مرجع ثبت انجام شود و انتقال اطلاعات و مستندات مذکور به خارج از مرجع ثبت، جهت بررسی ممنوع است.

ماده 147- مواعد يك ماهه تعیین شده برای ابلاغ به متقاضی، رفع نقص، ارائه نقشه ها، اعتراض به نظر مرجع ثبت، اعتراض به تصمیمات هیأت موضوع ماده (23) این قانون، ارائه دلایل نسبت به گزارش کارشناس، پرداخت هزینه ثبت و پاسخ به اعتراض ها، برای اشخاص مقیم خارج از کشور شصت روز لحاظ می شود.

ماده 148- در موارد زیر کارشناس بررسی کننده باید از بررسی موضوع درخواستی خودداری نماید:

1- بین کارشناس و متقاضی، قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه ارثی وجود داشته باشد.

2- کارشناس یا همسر یا فرزند او حقوق بگیر متقاضی باشند.

3- کارشناس یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطرح شده باشند.

اده 149- آیین نامه اجرائی این قانون ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون، توسط مرجع ثبت با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور و وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، دادگستری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد. تا زمان تصویب آیین نامه مذکور، آیین نامه اجرائی قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری در حدودی که مغایر با این قانون نباشد، مجری است.

ماده 150- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، «قانون ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری» مصوب 7/8/1386 نسخ می گردد.

قانون فوق مشتمل بر یکصد و پنجاه ماده و یکصد و بیست و هشت تبصره که گزارش آن توسط کمیسیون قضائی و حقوقی به صحن علنی تقدیم شده بود، پس از تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ یکم خردادماه یکهزار و چهارصد و سه مجلس، در تاریخ 23/3/1403 به تأیید شورای نگهبان رسید.